

REVISTA VĂNĂTORILOR

ORGAN OFICIAL AL UNIUNEI GENE-
RALE A VANATORILOR DIN ROMANIA

Recunoscută persoană morală prin legea din 1 Maiu 1923

SEDIUL „UNIUNEI” :

STR. SF. IONICA, 6 / BUCURESTI I.

TELEFON 313/47

UNIUNEA GENERALĂ A VÂNĂTORILOR DIN ROMÂNIA

RECUNOSCUTĂ PERSOANĂ MORALĂ PRIN LEGEA DIN 1 MAIU 1923

SUB INALTA PROTECȚIE A M. S. REGELUI

Sediul: STR. SF. IONICĂ No. 6 — BUCUREȘTI

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

Inalți Președinți de Onoare:

M. S. REGELE GEORGE AL GRECIEI ȘI A. S. R. PRINCIPELE NICOLAE

Președinți de Onoare :

MIHAIL SUTZU și GH. NEDICI

Președinte :

ANTONIU MOCSONYI

Vice-Președinți :

NICOLAE RACOTTA și General I. GÂRLEȘTEANU

Secretar General :

N. COJESCU

Membrii-Consilieri :

C. G. ALEXIANU, Dr. C. ANDRONESCU, Principele GEORGE V. BIBESCU, Prof. Dr. E. BOTEZAT, DINU I. C. BRĂTIANU, AL. G. BUZDUGAN. Principele JEAN CALIMACHI, GRI-GORE P. CARP, Dr. E. COSTINESCU, M. DRĂCEA, Prof. ERNEST JUVARA, Prof. DIONISIE LINȚIA (pentru Banat), Colonel A. MICU, General G. G. MANU, N. MANTU, Prof. Dr. N. MEȚIANU, ISTRATE N. MICESCU, Dr. VALER NEGRILĂ (pentru Ardeal), DIMITRIE I. NICULESCU, L. OANEA, M. SC. PHERECHYDE, Dr. I. PHILIPOVICZ, GEORGE A. PLAGINO, IONEL POP, VASILE V. ȘTEFAN, NICOLAE SĂULESCU, GEORGE SCHINA, Maior R. SCHNEIDER-SNYDER, Dr. L. SCUPIEVSKI, Dr. O. STOICHIȚĂ, Prof. Dr. G. UDRISCHI, Ing. EMIL WITTING.

Censori :

S. BODNĂRESCU, G. A. GOLESCU, M. FLECHTENMACHER, GH. GEORGESCU, A. STĂNESCU

Scopurile U. G. V. R. cuprinzând interesele tuturor vânătorilor din întreaga țară, toate Societățile de Vânătoare se pot grupa în jurul ei.

CONTRIBUȚII:

Membrii plătesc o cotizație anuală de Lei 300, în care este cuprins și abonamentul obligator la „REVISTA VÂNĂTORILOR“

Societățile : plătesc o taxă fixă de afiliere de lei 10 de fiecare membru până la 100, iar dela 100 înainte numai Lei 5. Ele plătesc un abonament obligatoriu la „REVISTA VÂNĂTORILOR“ de 400 Lei anual și o cotizație anuală de 20 de Lei de fiecare membru.

Abonamentul la „REVISTA VÂNĂTORILOR“ este obligatoriu pentru toți membrii „UNIUNEI“

Statutele U. G. V. R. se trimit la cerere contra 20 Lei în mărci poștale

Correspondența fără mărci pentru răspuns și cererile pentru interveniri la autorități, neîntovărașite de timbrele legale, rămân fără răspuns.

Orele de primire la Uniune : In toate zilele de lucru dela 4—7

Sediul: STR. SF. IONICĂ No. 6 — BUCUREȘTI I.

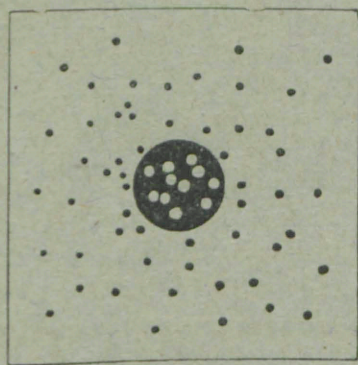
— TELEFON 313/47 —

FABRICA DE ARME DE VÂNĂTOARE IOHANN SIGOTT

FERLACH — KÄRNTEN — AUSTRIA

Produce și vinde cele mai moderne arme de vânatoare
și anume:

ARME DE VANATOARE ELEGANTE CU DOUĂ TEVI DE ALICE CU ȘI FARA
ARME PENTRU TRAGERE LA PORUMBEI (ȘI PERECHI) TOATE
COCOASE
CU UN TIR SUPERIOR

CIBLA

Mărimea 63×63 cm., cu lovitură
trasă din foraj Sigott-Drall-
Rifle la 50 pași cu alicel No. 6

Inventatorul și singurul îndreptățit la con-
struirea „forajului Sigott-Drall-Rifle“ cu e-
fect de tir neobișnuit de strâns și o penetrație
mare a alicelilor (vezi cibla).

Construiește deasemenea arme mixte, arme
mixte sistem Bock, Drillinguri, arme cu două
tevi de glonț (Express) și carabine cu repe-
țiție în toate calibrele chiar și pentru glon-
țul de mare viteză 7×65 Brenneke și 8×60
Magnum. Gloanțele acestor cartușe au o
traectorie aproape dreaptă până la peste
300 m. și o eficacitate fulgerătoare asupra
vânatului. Armele pentru aceste cartușe se
pot utiliza în special pentru vânarea cerbi-
lor mari, pentru mistreți și urși.

Armele mele sunt sub raportul construcției
precise și solide precum și al calității tiru-
lui, foarte efitine și dau pentru orice armă

Glonț Sigott
pentru forajul Si-
gott-Drall-Rifle și
pentru tevi cu fo-
raj choke

o garanție pe cinci ani. Construcțiile mele sunt premiate de multe ori cu medalii de aur.
Mii de scrisori de mulțumire din partea notabilităților și a vânătorilor profesioniști
stau la dispoziția tuturor.

Catalogul bogat ilustrat în care sunt gravate după natură și descrise în amănunt ar-
mele mele. Se trimit la cerere de fabrica mea sau de Uniunea Generală a Vânătorilor
din România, Piața Rosetti, 7, unde se pot vedea și cumpăra.

Se poate livra și cu
armare separată a
oțelelor
țevei de
glonț.

Cel mai bun și mai efitin
DRILLING fără cocoașe
al tipurilor noastre.

Noul nostru Drilling fără cocoașe
„MARS“

C. A. FUNK & Co., Fabrică de arme, SUHL - Germania

VINDEM depozitul nostru de modele dela Uniune la prețul de cost. Printre ele se găsesc: Arme mixte sistem Bock, cu 2 țevi lisse, Drillinguri, arme cu 2 țevi lise, expresuri (două țevi de glonț), cu și fără ejector automat, carabine de vânătoare cu repetiție, cu și fără lunete.

Execuțiuni speciale, modificări reparațiuni, urgente și efitine. Oferte de prețuri la cerere.

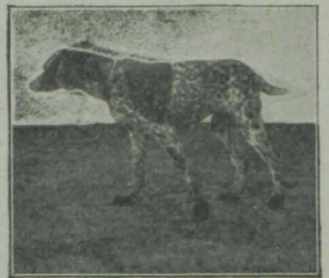
Crescătoria prăsește de 37 de ani cel mai bun material de

Câini germani de aret

Nu există ceva mai bun. Dacă vă
trebuie un câine bun pentru orice
scop vânătoresc, adresați-vă la:

ED. RINDT, BRUCK a/d Leitha (Austria)

Cumpăr sau schimb deasemenea, contra vânat viu ca: Vidre, Jderi, Nevăstuici, Bufnițe, PUI de Căprioară, Cerbi, Capre negre, precum și coarne puternice de Căprioare și Cerbi.

Corespondență: Germană, Engleză, Franceză, Italiană.

SE VAND

Prepelicari foarte bine dresați, prețul între 3 și 8000 Lei. Bazeți și Foxterrieri pentru tot felul de vânat. Informațiuni cu privire la dresajul special al prepelicarilor.

Amatorii se vor adresa cu mărci de răspuns la: Crescătoria și școala de dresaj pentru câini de vânătoare.

Homorod I, Jud. Târnava Mare.

de : A. TODIRĂȘCU.

C. C. CORNESCU

de Maior C. ROSETTI-BĂLĂNESCU

Poate suna neașteptat pe tărâmul încă proaspăt al treburilor noastre vânătorești, când vom spune că am uitat, și noi vânătorii, să ne sărbătorim un centenar. Și este totuși așa. La 30 August 1930 s'au implinit 100 de ani de la nașterea lui C. C. Cornescu, înaintași de seamă în toate manifestările vânătorești de la noi și autorul primei cărți românești de vânătoare „*Manualul Vânătorului*“. Este, acest *Manualul Vânătorului*, o carte de două ori însemnată: odată pentru istoria noastră pur vânătorească, și a doua oară pentru istoria noastră literară. Căci se știe că fără cartea vânătorească a lui Cornescu, n'ar fi eșit la iveală nici *Pseudo-Kinegheticos* (Falsul tratat de vânătoare) al lui Alexandru Odobescu. Nu e locul aci să amintim ce reprezintă în literatura noastră lucrarea lui Odobescu — nici ca fond și plan de lucru în lumea artelor și nici ca loc ce i se atribuie azi în formarea limbei noastre literare. Chiar de n'ar fi fost *Manualul Vânătorului* decât atât: prilejul binevenit, sămânță din care a ncolțit ideea realizării lui *Pseudo-Kinegheticos* — și încă am datora recunoștință lui Cornescu. Dar e bine, credem, ca generațiile de ieri — repede uitătoare — și generația tânără de azi — la multe indiferentă — să cunoască și începuturile. Vânătoria noastră de azi, oricât de grăbită ar fi, oricât de prinsă în vârtejul veacului pe care-l trăiește, datorează cel puțin atât lui Costache Cornescu: o aducere aminte. Iar vânătorii noștri conștienți, porniți spre zări noi și curia în concepția vânătorești, să știe că și-l pot revendica pe românul Cornescu, ca demn înaintaș. Pentru că, de pe atunci, într-o țară și într-o vreme unde nu se pomeneau nici legi, nici îngrădiri vânătorești, Cornescu, nesilit a reprezentat prin excelență atitudinea civilizată și conști-

ență a *vânătorului corect*. Om de rafinată cultură occidentală, de sentimente delicate, fire de v'sător, Cornescu, într-o vreme când vânătoria era fără restricțiunile morale de azi față de vânat și natură, ci de bună credință, rezultatul arbitrariului și al bunului plăc, Cornescu, dintr-o înțelegere personală, intimă, isvorâtă din chiar plămădirea sa sufletească — și alimentată fără îndoială de lecturile sale — Cornescu ne apare din acea vreme îndepărtată ca o luminoasă figură de vânător întreg, sufletește întreg, așa cum întâlnim abia azi, la noi, câțiva convingși risipiți prin masa — fie-ne permis s'o spunem — încă apatică și netrezită a vânătorimei noastre. De aceea, această forță morală care, în mijlocul licenței absolute din acea vreme, preferă să-și impună îngrădiri și discipline liber consimțite pentru un scop pe care-l socotește demn, este, credem, dintre toate meritele lui Cornescu, acela care-l caracterizează mai bine și care ne forțează mai mult admirația. Când vedem azi, cu toate restricțiunile legilor și propovăduirile apostolilor, cât de greu este totuși să ajungem la rezultate de vânătoare corectă, nu putem decât și mai mult, și mai uimiți, să ne plecăm în fața memoriei unui om, care liber, își impunea legi, — nesilit, se supunea restricțiunii, — stăpân, se robea unei idei de bine. Nu vom repeta nici odată destul, că deasupra legilor scrise există acel cod de onoare al vânătorului față de vânat și natură, fără de cunoașterea și respectarea căruia nu poate fi vorba de vânător corect. Convins pentru el însuși de necesitatea unei înțelegeri a vânătorești pe un plan diferit de ceace vedea în jurul său, găsim pe Cornescu — înaintaș în toate manifestările noastre vânătorești — lucrând mai târziu la elaborarea primei noastre legi de vânătoare — lege, care a rămas

în vigoare, cu unele modificări, — dar ce rar aplicată! — până la legea de concepție nouă pe care ne rezemăm azi cu încredere¹⁾

Ca autor în domeniul vânătorească îl mai găsim pe Cornescu colaborând la *Convorbiri literale*. Cunoaștem două schițe, cari au fost extrase și în broșuri separate: *Primul meu câine de vânătoare* (Conv. lit. An XXXII, No. 5) și *Uu iepure nădrăvan* (Conv. lit. An XXXIII, No. 2). Broșurile poartă respectiv data anilor 1898 și 1899. Cum Cornescu a murit în 1900, în vârstră de 70 ani, se vedește că aceste schițe și le-a publicat cu unu și doi ani înainte să se stingă din viață, parese ca o ultimă amintire către mult îndrăgita lui vânătoare și vremurile duiioase ale tinereței. Ca o probă că până a închis ochii, vânătoreștii îi era încă strâns lega'tă de suflet, e faptul că găsim chiar în anul morței, trecut în catalogul bibliotecii sale, ultimul volum procurat: *La chasse moderne*. Căci Cornescu a fost un neobosit cetitor. Referindu-ne numai la biblioteca sa de vânătoare — în afară de reviste — cercetătorul stă uimit în fața sutelor de volume strânse ani după ani, cata'ogate, rânduite, adnotate și în majoritate frumos lega'te. Pe lângă interesul direct ce-l prezintă — mai ales la noi în țară — existența unei astfel de biblioteci vânătorești, dar unele volume, în ediții princeps, de mult epuizate, ar prezenta azi o valoare considerabilă și de sinestătătoare. Trebuie să adăogăm cu regret că cea mai mare parte din această minunată bibliotecă este azi pierdută, ori într'o astfel de stare încât cu greu mai poate fi folosită. A trecut și pe acolo acea neînduplecată hotărâre a soartei care a vrut ca din tot ce a fost al noamului Corneștilor să nu mai rămână nici piatră peste piatră. Cercetăm cu jale catalogul acelei biblioteci, catalog scris de mână, cu o rară îngrijire, de însăș Cornescu, și ni se perindă rând pe rând cele mai variate opere. Dela antici ca Xenofon la autorii evului-mediu din apus, cu vânătoarea lor cu șoimii, cu câinii sau cu plasa urmează apoi cărți după cărți prinzând vânătoreștii din toate timpurile sub toate manifestările ei și în toate regiunile globului, cărți despre vânat, despre câini, despre ocrotirea vânatului, creșterea vânatului, despre pază și paznici, cărți de ornithologie, cărți despre arme, despre tir, povestiri, legislații — toate aspectele, chiar cele mai neașteptate, ale vânătoreștii sau ce se poate lega de ea. Iată și ultimele două volume trecute în catalogul său: una e din 1899 și, surprindere, e o carte românească: *Călăuza vânătorului* de Daniel G. Carussy. Ii redăm titlul întreg, așa cum de altfel trecea Cornescu toate cărțile, cu indicațiuni de editură și an de apariție: „Călăuza vânătorului. Cunoștințe practice a tot felul de păsări (stătătoare și călătoare) precum și a patruipedelor aflătoare în România. Cu peste 90 figuri în text desemnate de autor. București. Tipografia Curței Regale Carol Göbl fii 1899. cea'altă carte este acea *Chasse moderne* de care am mai amintit și care trebuia să fie ultima pentru Cornescu (1900). Pentru că am vorbit de cărți românești, să desprindem din biblioteca lui Cornescu și o expediție română în Africa (1897) de D. N. Ghica-Comănești, relațiunea expediției de vânătoare a autorului însoțit de fiul său, în țara Somalilor. *Manualul vânătorului* (1874) de Cornescu, *Călăuza Vânătorului* (1899) de Carussy și această *Expediție română în Africa* (1867) sunt singurele cărți de vânătoare românești până la 1906, începutul veacului nou. Bine înțeles nu mai amintim de *Pseudo-Kinegheticos*, (1874) situat pe alt plan. *Vânătoreștii în România*

de D-nii E. și S. Gheorghiu a apărut în 1901. Ca să ne întoarcem la Cornescu, vom aminti că *Manualul Vânătorului* a avut două ediții: prima în 1874 și a doua în 1895 revăzută și complectată. Pentru vânătorul cult, *Manualul Vânătorului* prezintă interesul istoric al primei cărți românești de vânătoare, pe care dacă nu o are în bibliotecă trebuie s'o regrete. Nu vorbim de ediția I-a, care pentru un bibliofil reprezintă o valoare inapreciabilă, dar de ediția II-a, din care, credem că s'ar mai putea găsi exemplare rămase în stock. Însă pentru vânătorul, chiar de azi, care n'a cetit mai nimic din literatura cinegetică, *Manualul Vânătorului*, i-ar mai fi încă, în multe părți, de un real folos practic sau educativ. Prindem prilejul că vorbim despre *Manualul Vânătorului* pentru a face cunoscut un fapt, credem, cu totul inedit. Se știe că monumentală operă *Pseudo-Kinegheticos*, a reeșit din cererea lui Cornescu către prietenul său Odobescu de a-i scrie prefața la *Manual*. Prefața însă a întârziat și a devenit un volum aparte, mai important decât cartea de prefațat. Dar nu se știe probabil, că pe lângă opera de artă care e lucrarea lui Odobescu, mai există un fel de prefață la *Manualul* din ediția II-a, o operă hazlie, în versuri, rămasă manuscris, căci n'a fost nic odată destinată publicității. Manuscrisul poartă data de Martie 1895 și e intitulat *Povestea unui cinegetic scriitor*. Autorul, un prieten al lui Cornescu, *Mihail Paciurea*, om de mult spirit, ia în glumă unele pasagi din manual, se leagă cu duh de unele spuse, sau face aluzii nostime la diferite particularități ale lui Cornescu. Totul e plin de haz și de voce bună, o re:reație spirituală — așa cum înțelegeau să se distreze oameni din acea generație, când distracțiile minții și mânuirea condeiului ocupau locul de cinste pe care-l ocupă azi jazzul și democratica mănuse de box. Ne întrebăm dacă n'ar fi cândva locul să fie republicate schițele lui Cornescu și, pentru prima oară, să vadă lumina tiparului chiar *Povestea unui cinegetic scriitor*, însoțită de notele explicative necesare.

Un document care ar fi fost prețios de consultat și studiat, carnetul de vânătoare al lui Cornescu, n'am putut să-l mai găsim, deși știm precis că a existat. Interesul pe care l-ar fi prezentat pentru instructive comparații între acele vremuri trecute și starea de azi, privitor la densitatea vânătorului în general și pe specii diferite, locuri și oameni, nu va scăpa nimănui. Inregistrăm mai mult. Din informațiile ce am cules, reese că Cornescu a vânat atât la munte cât și la șes. Prefera însă pe cât se pare, tirul de sbor, cu predilecție pentru sitar și becațină. Trăgător de prima ordine, Cornescu, în lunga sa carieră de vânător a apucat 3 epoci din transformarea puștei de vânătoare: pușca cu capsă, Lefauchaux și foc central. Se explică deci că avea multe arme și foarte felurite. Se pare însă că prefera până la sfârșit, un Lefauchaux calibru 16 făcut pentru el de Le Page. Ca armă mai specială vom cita, la cunoștința noastră o pușcă cu 2 țevi scurte ghintuite de calbru 12, trăgând glonțul de plumb cilindro-ogival al calibrului, armă construită în Anglia. Din nefericire toate aceste arme au fost ridicate și definitiv pierdute în timpul ocupației germane a Bucureștilor din ultimul războiu. De altfel mulți din noi am rămas din acea tristă vreme, doar cu... amintrea unor arme scumpe. Au scăpat din fericire — nu însă fără protestări indignate și intervenții serioase — două interesante panoplii cuprinzând colecția de arme vechi strânsă de Cornescu: arme de foc, arme albe, arcuri, săgeți, etc.

După experimentări destul de lungi Cornescu se oprise definitiv la bracu german. Iși aducea câinii dela casa Cesar & Minka din Germania. A avut numeroși câini în cariera sa, adesea mai mulți deodată. Toți câinii aveau acces liber în casă. Cei ai casei trebuiau să-i suporte, să le deschidă ușa când răcăiau afară sau gemeau înăuntru în fața clantei închise, să îndure tirania veteranilor, cari prea bătrâni pentru a mai folosi la vânătoare, erau totuș

1) În materie de legislație vânătorească românească nu găsim nimic până la legea Poliției rurale din 1868, unde art. 102 recunoaște doar necesitatea de a se legifera în această materie, fără a aduce însă nici un aport acestei nevoi. În 1886 s'a depus în Parlament un proiect de lege asupra poliției vânatului, dar acest proiect a tot fost amânat timp de 5 ani. Abia în 1891 se votează în fine legea poliției vânatului, care modificată în 1906, s'a văzut înlocuită, după 30 ani de quasi-neaplicare, de către legea de azi.

sub oblăduirea stăpânului. La protestările elementului feminin contra puricilor, Cornescu răspundea calm, că câinii lui n'au purici, iar dacă au, puricii de câine nu pișcă omul, convingere pe care o regăsim confirmată chiar în *Manualul* său...

La vânătoare, Cornescu mergea întotdeauna însoțit de unul din „vânătorii“ lui „vânătorul“ îi ducea pușca, geanta, cartușele, apa pentru câine, îi dădea vești la oraș despre mișcările vânatului, supraveghea terenul de vânat, îl ajuta la desbrăcat la întoarcere, îi curăța pușca, înfine era umbra nedespărțită și devotată a „cuconului“. Până unde putea merge devotamentul și dragostea acestor oameni pentru stăpânul lor, o poate evidenția chiar această singură trăsătură: Sima, unul din acești „vânători“, fost

multă vreme în serviciul lui Cornescu, când mai târziu s'a însurat și a avut doi băieți, i-a botezat pe *amândoi* cu numele „cuconului“, doar că pe unul l-a botezat *Costică*, iar pe cellalt... *Costache*! Nimic n'a putut să-l facă să renunțe la acest original fel de a perpetua amintirea care-l lega de stăpânul său. „Vânătorii“ aceștia ai lui Cornescu erau țărani de pe moșia Cornești sau altele învecinate. rămași sau deveniți în aceste funcții din tată în fiu, prin *tradiție*. Pentru ca să se înțeleagă acest lucru, trebuie să spunem că tatăl lui Cornescu fusese un vânător cu totul eșind d'n comun. Când vom fi spus că numai la Cornești avea 150 de câini de vânătoare și 120 de vânători în serviciul său *de vânătoare*, când vom fi spus că într'o vreme când țărani erau robiți de tot felul de biruri către boer, acest boer-vânător îi „iertase“ de orice dări cu condiția unică să-i fie la dispoziție pentru vânătoare oricând și pe orice vreme, când vom fi spus că el a introdus primul în regat vânatul la sitari, pe care-l văzuse practicat în Transilvania, când vom fi adăogat în fine, că acest om care ajunsese la cea mai înaltă treaptă în conducerea țării, fiind o vreme Caimacam, cum se spunea pe atunci Regentului, s'a ruinat pur și simplu pentru vânătoare — vom fi de acord să recunoaștem că în adevăr fiul avea de la cine să țină patima vânătoarei și avea și de unde să-și recruteze oameni devotați. Dealtfel, și fratele lui Costache Cornescu, Generalul Ion Cornescu, a fost un mare vânător, întrecându-l chiar pe cel dintâiu prin frumusețea trofeelor de vânat mare. E o figură pe nedrept rămasă în umbră nu numai ca vânător, dar și ca om — adevărat reprezentant al virtuților antice.

Continuând cu cercetările noastre despre activitatea lui Costache Cornescu pe tărâmul vânătoresc de la noi, suntem în măsură să afirmăm că încă înainte de 1870 înjghe-

C. C. CORNESCU

base o societate de vânătoare, rânduită cu statute în regulă, și care, cu nespusă mirare vedem că se ocupa (pe atunci!) cu creșterea vânatului! — în speță potârnică. Nu putem afirma cu precizie când a luat ființă această societate — probabil cea dintâiu din vechiul regat — căci filele rupte dintr'un vechiu registru de cheltueli al societății ținut de Cornescu, pe cari le-am mai regăsit, încep cu anul 1870. Spicuind pe aceste file câteva însemnări, se desprinde încă odată limpede, acea înțelegere de vânător conștient care era a lui Cornescu. Vedem că concepea că o societate de vânătoare ca să fie la înălțimea chemării sale, trebuie să se ocupe de înmulțirea vânatului, să arendeze în regulă terenuri, să aibă paznici, să pună table indicând oprirea vânatului,

să construiască adăposturi pentru vânat, etc., toate lucruri cari nu sunt numai simple vorbe, ci înfăptuiri concrete, căci la toate cele amintite mai sus corespund cheltueli precise pe foile vechiului registru. Câte societăți de azi, în anul de grație 1931, n'ar avea de luat pildă de la ceea ce înfăptuia Cornescu în 1870!

Vom mai adăoga, pentru a termina cu meritele de înaintaș al acestui om atât de reprezentativ pe tărâmul nostru vânătoresc, — și contrar celor ce s'au afirmat pe vremea când se polemiza, chiar în paginile acestei reviste, asupra felurilor deosebite de a concepe vânătoarea, — că Cornescu n'a fost de loc un dușman declarat al vânătoarei privite din punct de vedere economic. Oricine are la îndemână *Manualul Vânătorului* poate constata că încă din ediția I-a atinge chestiunea importanței economice a vânătoarei, iar în ediția II-a o mai completează, dând chiar cifre demonstrative, relative la alte țări, bine înțeles. Nu vrem să spunem prin aceasta că Cornescu ar fi admis să-și vândă vânatul său, dar vrem să arătăm că înțelegea de pe atunci importanța economică a vânătoarei și o dădea chiar ca argument pentru practicarea ei.

Ca om, Costache Cornescu ascundea sub o aparență mai mult delicată de om slab, o neînfrântă rezistență, pe care și-a păstrat-o până la vârsta înaintată. A vânat până în anul morței. Era o fire blândă și bună, generos, scump la vorbă, dar vesel și spiritual în lume, cultivat, artist în gusturi, stăpân pe sine, dar prea puțin practic. Deși crescut multă vreme la Paris, unde și-a terminat studiile, avea acea înfocată iubire de țară care caracteriza oamenii acelei generații. Sub influența ideilor generoase dela 1848, a rămas toată viața credincios acelor idealuri. Dar repede dezamăgit de politica militantă, necorespunzătoare firei sale de visător, s'a retras d'n viața publică, cu idealurile lui nesacrificate concesiunilor

și compromisurilor. Știm doar că a fost numit odată Directorul Teatrului Național, ceea ce i-a atras din partea poetului Macedonski, cu care era în divergență de opinii literare, următoarea epigramă:

Domnul Cornescu va schimba multe.

In locul „Lirei răsunătoare“,

Peste fațada de la Teatru

Va pune „Cornul de vânatoare“!

De altfel Cornescu făcuse parte, prin 1857, din așa numiții „*Cei trei coconi*“ (Al. Odobescu, Ad. Cantacuzino și C. Cornescu) cari voiau să dea alt impuls și iudrumare vieții noastre literare și teatrale.

Cornescu se trăgea din străvechea familie Greceanu, a cărei origini se regăsesc încă înainte de veacul al XVI-lea. Numele de Cornescu l-a adoptat o ramură a

acestei familii pela 1707, de la moșia Cornești, adusă în zestre de Ileana, a treia fiică a lui Constantin Vodă Brâncoveanu, și unde s'a clădit conac statornic al acestui neam. Descendent direct în linie bărbătească, n'a mai rămas azi, din acel neam, decât D-I Mihail I. Cornescu, fiul Generalului Ion Cornescu, vânător distins și d-sa.

Acesta a fost omul și aceasta opera lui Costache Cornescu — pe cât ne-a stat în putere s'o evocăm. Omul și fapta sunt azi uitați și-i acoperă colbul vremii. Am crezut, pentru mândria vânătorimei românești, că e bine să și cunoască trecutul, și din pildă veche să și altoiască încredere pentru viitor — spre mai bine. Am dormit destul cei mulți: să ne trezim. Am stat destul pe loc: să mergem înainte. Să ajungem în stare, fără să ne roșescă obrazul de minciună, să liniștim sufletul mare al lui Costache Cornescu: „odihnește-te urmă!“.

... Odihnească în pace...

OCROTIREA NATUREI, OCROTIREA ANIMALELOR

de Maior SCHNEIDER SNYDER ROLAND

Am mai scris adeseori în „Revista Vânătorilor“ asupra imperioasei nevoi de ocrotire a naturii, pentru a feri frumoasa noastră țară, de a fi exploatată și secătuită de anumite elemente fără conștiință sau avide de câștig, împiedicându-le să prade până la complectă dispariție, anume monumente ale naturii. Adeseori am făcut apel la publicul nostru să nu sprijine acțiunea unor asemenea elemente, prin cumpărarea obiectului prădat. Am ridicat chestiunea aceasta, pentru a face să înceteze în sfârșit comerțul cu „Floarea Reginei“, în localitățile balneare și gările din trecătorile Carpaților. Fiecare entuziast al naturii, trebuia să vadă cu necaz, cum țigani și tot felul de indivizi certați cu munca, ofereau spre vânzare prin gări și stațiuni balneare, sute de fire de Floarea Reginei, smulse din rădăcini; și siliți să privească cu repulsiune, cum publicul călător le cumpăra.

În sfârșit citesc în „Monitorul Oficial“ No. 148 din 30. VI. 1931, o Decizie a Consiliului de Miniștrii No. 705 din 22 VI. 1930, care interzice distrugerea (prin orice mijloace), precum și negoțul (de orice fel) a Floarei de nufăr (Băile Episcopiei, jud. Bihor) și a Floarei Reginei, pe cuprinsul întregii țări. Guvernul nostru a luat diferite decizii admirabile, pe diverse tărâmuri; cum se execută însă aceste judicioase decizii? Ele ar trebui concordate cu cele mai aspre măsuri de executare, pe care le așteptăm dela autoritatea de execuție a Statului și dela organe ca poliția, jandarmeria, pădurari, paznici de vânatoare, etc., care ar trebui să prindă aceste elemente și fără milă sau iertare să le înainteze locului în drept spre a fi pedepsite. *Acela însă care dictează pedeapsa s'o pronunțe fără greș sau îndurare.*

Așteptăm ca susnumita decizie să fie afișată în localitățile balneare, prin gări, la primării, la casele de adăpost ale Touringkluburilor și ale Societăților carpatine, pentru ca membrii acestora din urmă, bravii noștri cercetași, vânătorii și proprietarii terenurilor de vânatoare să poată ajuta, ca aceste generoase hotărâri ale Consiliului de Miniștrii, să nu rămână numai pe hârtie, ci în caz de nevoie să fie executate cu asprime. Rog redacțiile „Revistei Pădurilor“ și pe aceea a revistei „Codrii Bucovinei“, să instruiască pe cititorii lor în sensul acesta, numai astfel pot fi salvate Floarea Reginei și Co-

căzarul (Alpenrose) Rhododendron Miosotum).

Sus pe Piatra Craiului, crește o garoafă numită Königsteinelke (Dianthus Calizonus). *Muntele Piatra Craiului din România este singurul loc din lume, unde crește această floare admirabilă. Cerem aceeași ocrotire și pentru această raritate a florei din întreaga lume, și cât MAI CURAND posibil.* Floarea aceasta nu are un nume românesc — pe cât știu. Nu crește decât în România și anume pe Piatra Craiului. Frumusețea și raritatea ei, ar îndreptăți pe botaniștii noștri s'o denumească „Floarea Regelui“, mai ales că locul ei de creștere este Piatra Craiului. Ea să fie sub ocrotirea M. S. Regelui Carol al II-lea, scumpul părinte al țării noastre.

Încă ceva! Se vorbește mult de înființarea de „Parcuri pentru ocrotirea monumentelor naturii“, se scrie și mai mult; oul este în cuib, însă nu este încă clocit. Patagonia are deja parcul ei, la fel Argentina. Ce se petrece însă la noi? În Brașov, oraș și stațiune climaterică, vagabondează țigani ursari cu urși pe care-i joacă, bat și chinuesc bietele animale, smuncind cu lanțul de belciugul din nas, pentru a-i face să joace. Personal am văzut aceasta, și ca iubitor de natură am fost *revoltat* și tot atât de revoltați au fost și miile de iubitori de animale și natură care asistă la asemenea spectacol. Se poate însă foarte ușor întâmpla, ca publicul să ia apărarea acestor vagabonzi. Se așteaptă o intervenție urgentă din partea Uniunii, pentru ca autoritățile să facă să înceteze meseria scârboasă a acestor vagabonzi, iar urșii să fie luați din mâinile acestor barbari, contra unei despăgubiri oarecare și dați grădiniilor zoologice, sau parcurilor o ocrotire.

Ocrotirea naturii și ocrotirea animalelor sunt impulsunile popoarelor de cultură. România, scumpa și frumoasa noastră patrie, cea mai frumoasă și în privința naturii, este cea mai bogată țară culturală din Europa și visul fiecărui iubitor de natură, sau vânător din Europa, este să vadă comorile noastre.

Ursul, este un monument al naturii și nu se poate admite ca acest monument al faunei noastre, să fie mlădiat prin foame, pentru a fi purtat — animal fără putere de rezistență și lipsit de forță — prin noroiul străzilor, cerșind pentru vagabond, stăpânul său, bani; iar publicul să fie obligat să asiste la un asemenea spectacol medieval de petrecere.

EPOCA DE VÂNĂTOARE ȘI SELECȚIONAREA CĂPRIOAREI ȘI CERBULUI

de Prof. E. BOTEZAT, Cernăuți.

Vânătoarea cerbului este permisă dela 1 August până în 31 Decembrie, iar a căpriorului dela 1 Mai până în 30 Noembrie. Această epocă s'a introdus la noi, și în genere în toate țările culturale, în timpul de după război. Ea nu a fost nici la noi nici la alte națiuni aceeași, ci a variat după provincii și anumite interese de vânătoare. Cauzele motivând variațiunea epocii de vânătoare sunt a se căuta în diferitele circumstanțe privitoare la vânătoarea animalelor arătate. Acestea sunt felurite: pasiunea de a vâna, carnea, pielea și trofeul. Executarea vânătoarei este mai ușoară sau mai grea în diferite timpuri și alte condițiuni: vara, toamna, iarna, în timpul reproducțiunii, la pândă lângă câmpii etc. Interese de felul acesta au fost în diferite timpuri unele sau al-

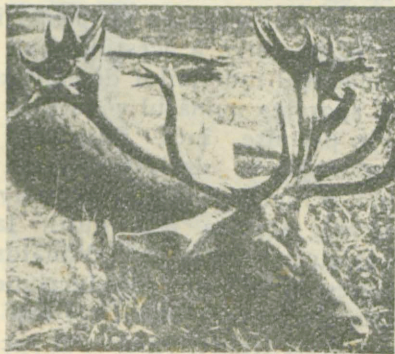

Fig. 1. — Coarne cu 44 ramuri inegale, din Rominten 1898. Fotografia figurei 3 din „Taschenbuch für Jäger und Jagdfreunde“ de E. Böhmerle, Viena și Lipsca, edit. C. Fromme 1908, spre a arăta inegalitatea coroanelor monstruoase din dreapta și s'ânga (prevalența celei din dreapta).

tele mai mult accentuate. În timpul modern s'a înrădăcinat mai mult interesul pentru dobândirea de trofee, fie mai numeroase, fie mai impunătoare sau chiar amândouă la un loc. S'a format în cercurile vânătorilor o anumită concurență la trofee, promovată prin comunicări orale, prin publicări în reviste, expozițiuni vânătoarești anuale sau internaționale. Cunoștințele pentru practicarea unei vânători raționale au fost mult lărgite prin aceste manifestări. În schimb au fost trezite și nutrite și ambițiuni mai mult sau mai puțin false, precum dobândirea de recorduri la numărul bucaților vânați și a trofeelor de pe perete, tot astfel, nu tocmai rare ori și un anumit interes de speculă bănească. Negreșit că toate aceste lucruri sunt poate bune, avantajoase și rentabile, dacă ispita de a le exagera nu ar fi destul de mare. În realitate sunt numai excepții personale, majoritatea fiind lipsită de astfel de ispite. Dacă vânatul și vânătoarea vor profita în dezvoltarea lor cu privire la calitate, din această stare de lucruri, este mai mult decât îndoios.

Pe de altă parte în țările apusene, cu cultură veche, în deosebi în Germania se practică cu mult succes nutrirea vânatului nobil cu alimente organice și minerale, nu numai în parcuri de vânat, ci și în natura liberă, practică care mai mult sau mai puțin s'a introdus și la noi în țara Carpaților. Prin aceste măsuri de nutriție artificială (ca să-i spunem așa) se produc trofee admirabile în mărime, formă și greutate. Totuși vânătorii mai pasionați și mai ales cei cu dare de mână, prețuiesc mai mult vânătoarea cerbului din Carpați și coarnele acestui vânat. Nu există

aproape scriere despre cerb și coarnele sale fără ca să i se aducă celui din Carpați toate elogiile. Și Bucovina a fost adeseori numită „cea mai frumoasă țară a cerbului“, pe lângă Maramureș și alte părți „admirabilii codri ai Carpaților păduroși“. Această prețuire s'a făcut și în mod oficios mai ales la expozițiile internaționale din Viena (1913) și Lipsca (1930). Este regretabil, că la această ultimă expoziție nu a fost Fondul Bisericesc din Bucovina, care la cea din Viena era reprezentat printr'un pavilion special atât de bine apreciat. Strălucirea trofeelor din România ar fi fost cu atât mai măreață la Lipsca.

Taxarea vânătoarei cerbului din Carpați mai presus și premiera coarnelor sale, nu ascunde nimic misterios, ci este un lucru foarte simplu și natural. Vânătoarea se face aici în condițiuni mai grele, care cer dela vânător mai multă tenacitate și încordare, precum și mai multe cunoștințe și dibăcie. În altă privință cerbul din aceste regiuni este mai mare, cu aspectul mai puternic decât cel din Europa apuseană. Iar coarnele acestuia vânat sunt întocmai expresia acestor calități, având consistență foarte solidă pe lângă dimensiunile mari și garnitura granulelor adeseori extrem de dezvoltată. Aceste toate, împreună cu romantismul codrilor în mare parte încă virginali, și viața mai mult primordială a vânatului nostru, selecționat în mare parte prin asprimea factorilor naturali, precum nu în ultimul rând prin influența fiarelor, mai ales a lupului, explică superioritatea și preferința vânătoarei și vânatului din regiunile noastre. Dar prin expunerile arătate s'ar putea crede, că în codri țării carpatine se ascunde numai vânat nobil de calitate superioară și ademenitoare pentru vânătorii cei mai pasionați. Nu este așa. Adevărul e, că pe lângă exemplare de calitate arătată este un contingent destul de considerabil de vânat de calitate inferioară.

Este sigur, că exemplare de această calitate au fost întotdeauna din timpurile străvechi încoace. Cu progresul culturii și exercitarea tot mai intensivă a vâ-

Fig. 2. — Coarne cu 20 ramuri inegale, din Rominten 1914. Fotografie a fig. 4 de pe planșa din fascic. No. 10 a revistei „Illustrierte Landwirtschaftliche Zeitung“, Berlin S. W. 11. La articolul „Die XX. deutsche Geweihausstellung“ 1914. Arată prevalența coroanei de la cornul drept, monstruoasă față de cea normală de pe cornul stâng.

nătoarei a pornit o selecționare negativă, sporind numărul vânatului de calitate inferioară în măsură ce se împușca vânatul cel mai ales. Pentru refacerea acestei pierderi s'a îndrumat acțiunea îngrijirii, mai ales prin nutrirea vânatului. Efectele acestor măsuri

nu au lipsit și nici nu lipsesc, precum se poate constata foarte evident mai ales la vânatul din Maramureș, în deosebi din Făina unde numărul exemplarelor alese este relativ mare, dar mai ales al celor cu coarnele extrem de impozante atât cu privire la mărime cât și la numărul ramurilor, respectiv înfățișarea coarnelor late. Totuș cu toate măsurile extrem de favorabile dezvoltării coarnelor impozante, trofee provenite din acea regiune nu sunt cele mai distinse dela expoziția din Lipsca, ci exemplare provenite dela cerbi crescuți în condițiuni de tot naturale, precum d. e. regiunea Călimanilor. Când privesc la coarnele din nordul Maramureșului, atunci gândul meu zboară la cele provenite din Rominten sau din pădurile principelui de Pless, cele din Moritzburg ș. a., adică la trofee care au stors și storc mereu admirațiunea generală, căci asemănarea lor este în totul prea provocatoare. Coarne de felul acestora provin în țările carpatine nu rareori și din condițiuni cu totul naturale, precum arată trofee premiate la Lipsca și altele, dintre care și cele renumite din colecțiunea lordului Powerscourt (între altele și cele mai grele de 33.5 kg. cu 44 ramuri), (comp. figura 4). Și la unele și la altele sunt de admirat forme mai ales cu coarnele extrem de dezvoltate, cu bifurcări multiple ale ramurilor etc., care arată dezvoltare peste măsurile normale și sunt considerate drept forme hiperplastice. Aceste se produc prin influența unei nutriții favorabile la indivizi cu predispozițiuni alese. Cu atât mai mare este efectul nutriției artificiale prin care fenomenul hiperplaziei este dus până la extrem, producându-se coarne care trec peste măsura celor taxate ca hiperplastice, arătând forme monstruoase, pe care putem să le numim hipertrofice. Este semnificativ, că dezvoltarea monstruoasă respectiv a formei hipertrofice este cel puțin foarte adeseori unilaterală. Aceasta este impresia mea câștigată din studiul coarnelor provenite din nutrirea artificială (Moritzburg... Rominten... Făina), la care aproape în mod regulat putem observa că un corn este monstruos, iar celălalt mai mult sau mai puțin normal, însă cu dimensiuni mari. Mai rare ori formele monstruoase apar pe ambele coarne, dar atunci cu caracter diferit. (Fig. 1, 3).

De altfel și în împrejurări de tot naturale, simetria absolută a coarnelor, dar mai ales a coroanelor este mai curând excepție decât regulă. Această facultate este dusă până la extrem, la coarnele hipertrofice, drept urmare a cultivării excesive mai ales prin nutrirea artificială. (Fig. 1, 3.) Ceeace am arătat la cerb se referă aproape întocmai și la căprior. De aceea nu este necesară o expunere specială privitoare la acest vânat.

Din cele arătate reese până la evidență incontestabilă, condițiunile de viață din pădurile regiunii Carpaților păduroși, care sunt cele mai favorabile pentru cervideele europene. Pentru întreținerea acestui vânat la înălțimea calităților sale distinse nu avem în consecință decât să ne străduim pentru păstrarea acestor condițiuni. Este cu puțință a face acest lucru, în deosebi în pădurile munților propriu ziși, dar și aici numai în parte. Căci dacă toate condițiunile ar putea fi păstrate, una cel puțin nu se mai poate sub nici o condițiune: păstrarea codrilor mari întinși, adică a celor cu arbori seculari. Aceasta este negreșit o mare daună, care nu se poate înlătura din cauza exploatărilor silvice. Drept consecință este retragerrea cervideelor și popularea munților înalți și ale altor localități păduroase, în care mai înainte nu exista acest vânat. Dar la aceasta au contribuit și mișcările din război.

Căprioara este mai rezistentă, mai conservativă, se poate mai bine doși prin pădurile tufoase, și în consecință s'a păstrat mai mult și pe la șes.

O altă daună este, în afară de considerațiunile privitoare la braconieri, cari au devenit o adevărată pacoste, numărul crescând al vânătorilor, fiecare cu tendința de a vâna cât mai mult și a câștiga cât mai numeroase și frumoase trofee. Aceasta se poate efectua numai prin îngrijire tot mai potrivită: pază bună, păstrarea condițiunilor naturale după puțință, selecționarea prin vânătoare și nutrire. Directivele actuale pentru vânătoarea cervideelor, în afară de extinderea exagerată a răpitoarelor, sunt în mare măsură bine intenționate și în mare parte și executate. Dar o măsură nepotrivită este *selecționarea negativă* prin vânarea înainte de epoca reproducțiunii, în special la țapii de căprioară.

Experiențele trecutului, mai ales din întinșii codri ai Fondului Bisericesc din Bucovina, au demonstrat, se poate zice în mod clasic, selecționarea negativă. Se făcea multă pază și se îngrijea vânatul în parte prin nutrire artificială și distrugerea răpitoarelor. Din an în an se vânau însă numai indivizii cei mai aleși. Rezultatul după un timp mai îndelungat a fost înmulțirea excesivă a acestui vânat și sporirea numărului relativ al indivizilor de calitate inferioară. După război sporește numărul vânatului nobil în genere, întrucât permite încă feluritele neajunsuri, mai ales braconajul și desinteresarea personalului silvic, nu însă și numărul relativ al indivizilor de calitate superioară. Aceasta mai puțin la cerb, dar foarte evident cu privire la țapi. Vânătoarea la cerb se face mai ales pe timpul reproducțiunii. Mai întâi intră în epoca fierbințelii cerbiei cei mai aleși (mai în vârstă) și ciutele tinere. Până ce îi succede vânătorului să constate locul de alungare și să vâneze așa un cerb, care rage puțin, acesta a și avut destulă ocaziune pentru fecundarea ciutei care, tinere precum sunt, vor produce negreșit urmași de calitate aleasă. Mai puțin se vânează cerbul înainte de timpul goanei, nu pentru că vânătoarea nu ar fi interesantă, ci mai ales pentru că acești cerbi sunt foarte ascunși și nu țin regulat hățișurile, ba nici nu se mișcă regulat, ci tocmai foarte variat. Totuș chiar din punct de vedere teoretic vânătoarea cerbului nu se recomandă decât după ce coarnele sunt coapte și cu totul șterse. Aceasta se petrece în genere în prima jumătate a lunii August cerbiei mai bătrâni, începând a șterge coarnele din primele zile, apoi urmând succesiv ceilalți. Pentru aceasta este mai indicat a se *stabilii începerea vânătoarei cerbului pe ziua de 15 August*, cu toate că dela acest timp înainte (adică după ce coarnele sunt complet șterse) cerbul începe a fi și mai inconstant în mișcările sale și a întreprinde excursiuni mai depărtate, provocate de neliniștea internă, înainte de a intra în fierbințeala reproducțiunii. Negreșit că astfel este cu atât mai greu de vânat — și deci puțin preferabil pentru „vânători” cari aleargă după recorduri. Vânătorii cei mai puțin cunosători pot avea rezultatele cele mai frumoase, dacă îi favorizează o întâmplare fericită, precum s'a și întâmplat de atâtea ori. Dacă și vânătoarea cea mai frumoasă, interesantă și efectivă a cerbului este netăgăduit pe timpul goanei, totuș se recomandă și vânătoarea pe timpul dinaintea acestei epoci, și anume pentru că din motivele arătate, pericolul de a se vâna prea mulți cerbi mari, resp.: bătrâni și capitali, nu poate să fie tocmai mare, iar pe de altă parte din motivul neliniștei cerbilor, ocrotitorul și îngrijitorul poate să rămâie desiluzionat, dacă cerbiei săi de calitate s'au deplasat pentru goană în alte localități

(terenuri). Nimeni nu poate fi constrâns să crească vânat pentru folosința altora.

Altfel stau chestiunile cu privire la țap. Coarnele lui sunt gata prin luna Aprilie când își schimbă și părul. De aceea s'a pus începerea vânătărei pe ziua de 1 Mai. Lucrul este cu atât mai bun și mai frumos cu cât țapul bătrân, capital, sau pe scurt cel de calitate, cu trofeu impunător, pe timpul acesta se poate întâlni încă relativ ușor, și vânătorul, fie la apropiere, poate avea mai ușor succesul dorit. Căci este bine cunoscut, că în pădurea deschisă, deci iarna și primăvara, cât lipsește încă frunzișul des și ierburile mari, căprioarele pot fi văzute foarte lesne, nefiind atât de sperioase, pentru că și ele la rândul lor pot constata ușor vr'un pericol, precum apropierea vânătorului. Indeșindu-se pădurea tot mai mult, pe-

Fig. 3. — Coarne cu 32 ramuri inegale din Maramureș (Făina).
Fotografie primită de la d-l Nedici. Arată monstruoșitatea coroanelor împreună cu prevalența celei de la cornul drept. Monstruoșitatea se arată și prin numeroasele ramuri accesorii (formate în afară de regula înfurișii).

ricolul poate fi constatat tot mai greu. Căprioara compensează aceasta prin vigilență tot mai mare, mai ales indivizii mai în vârstă și cu experiență. Nu voiesc să afirm, că adevărata cauză de a se începe vânătoreea căprioarei dela 1 Mai sunt șansele mai mari de reușită, de a se aduna numeroase trofee și a bate recorduri, mai ales numerice. Dacă însă cineva ar voi să afirme astfel, atunci nimeni nu poate să contrazică. Căci toată chestiunea are un cusur cu privire la vânătoreea rațională pentru acest vânat. Reproducțiunea căprioarei este în lunile Iulie—August. Dacă vânam până la acest timp țapii, negreșit cei de calitate, și repetăm acest procedeu în câțiva ani, atunci pe de o parte se tot împuținează din an în an tot mai mult numărul celor de calitate, iar pe de altă parte caprele sunt fecundate tot mai mult de țapii tineri și de cei de calitate inferioară. Rezultatul trebuie să fie cu siguranță matematică, reducerea progresivă a numărului căprioarelor de calitate, chiar dacă s'ar face toate eforturile cu nutrire artificială. Nimic nu poate împiedeca selecționarea negativă, cu atât mai mult, dacă încă se mai distrug în măsură exagerată răpitoarele. Voi susține cu dl. col. Spiess, că strihnina este una din cele mai mari daune pentru vânat, și că vânătorele grandioase au decăzut odată cu acest mijloc nevânătorec. Din aceste motive se recomandă pentru vânătoreea țapului (de căprioară roșă) epoca dela 15 Iulie până la 30 Noembrie. Prin acest procedeu se va asigura selecționarea pozitivă, captele fiind fecundate în cea mai mare parte de țapii cei de calitate superioară. Căci până ce vânătorul va

avea reușită în epoca reproducțiunii (ca și la cerb), țapii de calitate aleasă, cu siguranță vor fi reușit să fecundeze caprele, transmitând calitățile lor alese asupra urmașilor. Astfel se poate asigura și întări chiar tot mai mult din generațiune în generațiune calitatea distinsă a căprioarei. În timpul ce urmează este tot mai greu de a vâna un țap bun, dar în luna Octombrie și eventual încă în Noembrie, când iarăși se rărește pădurea, se pot vâna mai ușor țapi buni cât încă au coarnele. Vânătoreea unui țap după ce a pierdut cornele, în concepțiile moderne despre vânătoreea la vânatul nobil poate fi taxată drept un fel de braco- naj ca și vânătoreea caprei 1).

Din cele arătate rezultă în mod imperios *reglementarea vânătoreea la cerb, dar mai ales la căprioară, prin schimbarea epocii de vânătoreea la termenii arătați.*

Dar cu toate aceste măsuri, chiar dacă s'ar observa ele cu cea mai deplină strictețe, încă tot nu poate fi împiedecată selecțiunea negativă, precum s'a putut constata mai ales la vânătoreea din pădurile Fondului Bisericesc din Bucovina. Prin decenii s'a cultivat vânatul în toate direcțiile cunoscute, prin care s'a produs un număr relativ prea mare de vânat, scăzând în același timp neintenționat calitatea. Spre exemplu în ocol. silv. Putna pe un teren de 11.000 ha. era socotit numărul cerbului la 3.000, cel al căprioarei cam dublu. În acest mare contingent numărul cerbilor cu coarne de prima calitate era tot minimal. Foarte mare era numărul furcarilor și al cerbilor cu 6 și 8 ramuri (pe ambele coarne). Erau apoi mulți cerbi capitali la corp, dar cu coarnele de tot simple (cu 8—10 și 12 ramuri) și greutate neînsemnată 5—1 kgr. Și cerbi mari la corp, cu coarnele relativ mici, care arătau 16—18 ramuri, erau deasemenea nu tocmai rarități. Este evident, că această stare s'a produs prin selecționare negativă, adică greșită. Aceasta s'a făcut neintenționat, căci până în secolul actual nimeni nu s'a prea gândit la o selecționare rațională pentru producțiunea de calitate în număr cât de mare, exterminându-se indivizii de calitate rea. Proprietarii de vânătoreea și arendașii nu se gândeau decât la interesul de a vâna cât se poate de mulți indivizi cu trofee impozante, lăsându-i pe cei inferiori neatinși, astfel că în mod fatal numărul relativ al acestora trebuia să tot crească. Intenționat se exterminau de către personalul de pază numai ciutele și caprele bătrâne. Se mai fă-

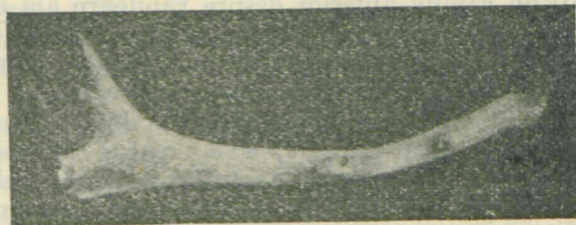

Fig. 4. — Cornul drept de cerb subfossil, scos din malul râului Suceava (lângă Rădăuți, Bucovina).
Cornul provine de la un cerb crescut în condițiuni absolute naturale și este un exemplu de hiperplazie prin lățimea coroanei și a prăjinei. Se asemănă cu coroana dreaptă din fig. 2 (care, în raport cu cea stângă, este un produs hipertrofic).

ceau din când în când și vânători cu hăitași la care se vâneau fie ciute și capre bătrâne, apoi cerbi nearătoși (cu 6—8 ramuri) și țapi, dar totul în număr restrâns, căci directiva generală era obținerea unui număr

1) Vânătoreea pieselor inferioare, a ciutelor și caprelor bătrâne, este chestiune de serviciu vânătorec și nedemnă de un vânător vrednic.

mare de vânat nobil, evident în presupunerea, că într'un număr general mai mare va trebui să fie și cel al indivizilor distinși. Este de sine înțeles, că aceasta privește atât cerbul cât și căprioara.

Sporind numărul cervidelor disproporțional prin practica vânătoarească arătată în cele precedente, drept urmare fatală a fost și stricarea pădurii prin acest vânat, mai ales prin cojirea brazilor tineri. Încă nu era cunoscut pe atunci, că prin cojirea brazilor vânatul arată cerințe de calciu, care, cel puțin în mare parte, poate fi astâmpărată prin nutrirea cu fosfat de calciu, care se adaugă la sarea amestecată cu lut; în dorul după sare vânatul ia și fosfatul de calciu, care de altfel îi displace. Crescând numărul vânatului în chip cu totul disproporțional, precum am arătat sus prin exemplul din Putna, fapt care nu se va mai întâmpla nicicând mai mult — și nu cred că va mai vedea cineva cerbul în cârduri până la 50—60 de capete (pe timpul iernii negreșit), precum am avut eu ocaziunea să văd încă în primii ani ai acestui secol —, au sporit pagubele la silvicultură, măsura inevitabilă (dar exagerată) a fost exterminarea în mase a vânatului nobil — la Putna s'au vânat în anul 1902, 300 de capete cerbi (între care 80 cerbi masculi). Aceste măsuri au avut drept urmare demoralizarea personalului silvic-vânătoresc, a altor organe de pază, precum corpul jandarmeriei, care desinteresându-se, au provocat involuntar sporirea braconajului — prin anul 1908 (?) un singur jandarm destoinic a confiscat dela locuitorii braconieri din Putna, 70 de arme de vânătoare, iar eu am văzut un șir de vro 30 braconieri înaintând cu armele, printr'un parchet de codru într'o zi de iarnă după ce căzuse ninsoare proaspătă. Iată un exemplu cum prin măsuri imprudente și exagerate demoralizarea poate să ajungă la dimensiuni incomensurabile și cu urmări incalculabile. De aici urmează, că cultivarea vânatului nu are să tindă la sporirea prea mare a numărului, dar cu atât mai mult la cea a calității. Aceasta dublă

tendență poate fi realizată, în afară de cele arătate mai sus (păstrarea condițiilor naturale, pe lângă pază și nutrire artificială, mai ales sare cu fosfat de calciu, și numai puțin de celelalte alimente obicnuite), în deosebi și prin selecțiune rațională, exterminându-se indivizii cu calități inferioare. Această exterminare o fac până la o anumită măsură răpitoarele, care în consecință nu sunt a se distruge până la dispariție. Dar această măsură (naturală) neputând mulțami așteptările, ea trebuie sporită prin personalul de pază, care în prima linie este bine și practic să fie personalul silvic, devenind *personalul silvic-vânătoresc*. Personalul angajat la așa o acțiune destul de subtilă, precum este exterminarea vânatului cu calități inferioare, nu poate să fie fără anumite cunoștințe teoretice și practice. Dar înainte de toate trebuie să fie pătruns de sentimente morale, în deosebi sentimentul de datorie și responsabilitate. Cred că s'ar putea găsi personal de felul acesta, concurența la posturi fiind mare, și nu cred, că mai este bine de a se tolera sau chiar introduce în servicii, personal fără coștiințiozitate sau chiar corupt. Tot așa, în conformitate cu legea de vânătoare, este inevitabilă datoria de a se constrânge proprietarii de păduri la cultivarea vânatului nobil, fie direct, fie prin arendași, atât pentru sporirea vânatului cât și pentru stârpirea braconajului, care, isprăvind în curând cu vânatul din astfel de localități neglijate, se aruncă apoi — fie chiar numai din îndătinare — asupra vânătorilor cultivate devenind o mare pacoste național-socială.

Prin selecțiunea rațională neapărat că se va putea crește vânat de calitate superioară, fără a se spori mult numărul său. Așa se vor putea împăca cerințele silviculturii și ale vânătoarei. Prin selecțiunea rațională este a se înțelege stârpirea indivizilor de calitate rea și, mai ales la căprioară, evitarea vânătoarei înainte de epoca reproducțiunii.

RĂPITOARELE ȘI ECHILIBRUL NATUREI *)

de OTVÖZS BALAZS, Casa Verde-Timișoara

Intr'un capitol anterior despre răpitoare am amintit în câteva cuvinte că intenția vânătorului corect nici odată nu va fi scopul de a distruge complectamente animalele răpitoare. Iată pentru ce:

1. Răpitoarele sunt creațiunile aceluiași Dumnezeu, care a creat vânatul, ne-a creat și pe noi; au dreptul deci și răpitoarele să trăiască, fiind și ele pozoaba naturii, ea ori și care altă vietate. Distrugând complectamente una sau mai multe specii de răpitoare, am privat prin aceasta o regiune de un soi de animale caracteristic acelei regiuni, ceea ce ar fi o greșeală nu numai din puncte de vedere științific, historico-natural, ci ar fi greșeală chiar contra naturii, contra altor interese poate mai importante ca vânătoarea, ba ar fi chiar — cum vom vedea mai jos — în dauna vânatului.

2. Distrugând una sau mai multe specii de animale, am strica echilibrul naturii, echilibru pe care l-a stabilit însăși natura, ca nu cumva o specie de animale să se înmulțească peste măsură, în dauna celorlalte specii.

Răpitoarele hrânindu-se aproximativ cu aceeași hrană, ar trebui să piară specia, care e mai slabă ca altele.

3. Nu există animal sălbatec, fie chiar vânat util, care pe lângă foloasele ce ne aduce, să nu fie-chiar în cât de mică măsură — și stricător, prin urmare nu există răpitoare, care pe lângă pagubele, care mi-le face în vânat, să nu aducă și ceva folos. Răpitoarele deci, au și ele importanța lor în gospodăria naturii, ar fi însă exagerat să zicem, cum zic unii, chiar vânători, că răpitoarele sunt neapărat necesare, îndeplinind funcțiunea de sanitari, în caz, când se ivește vre-o boală contagioasă, o epidemie printre vânat. Zic acești apărători înfocați ai răpitoarelor, că ele, consumând vânatul mort sau atins de boala contagioasă, pun piedică răspândirii boalei.

Am spus, că este exagerată această părere, dar am recunoscut, că au și dreptate acești apărători ai răpitoarelor, dar că această părere este prea exagerată iată lămurirea:

Vânatul ocrotit și îngrijit rațional, e atât de sănă-

*) Dii't'o lucrare despre amenajarea terenurilor și creșterea vânatului, care va apare în curând.

tos, de rezistent, că boale contagioase se ivesc numai atunci, când chiar noi contribuim, prin neglijența și nepăsarea noastră, ca vânatul să degenereze, să nu mai fie rezistent. Dar și în caz de epidemie n'are rost munca sanitară a răpitoarelor, deoarece pentru-ca tot vânatul atins de epidemie să fie consumat de răpitoare în atât de scurtă vreme, ca boala să nu se răspândească, ar trebui să fie pe teren cam atâtea răpitoare, cât vânat util.

Aceasta este însă un nonsens, căci dacă sunt prea multe răpitoare, vânatul nu se poate înmulți, iar dacă vânatul e prea puțin, atunci nu pot exista nici acele răpitoare, cari se hrănesc cu vânat, deci vor emigra.

Prin urmare tot nonsens este a susține că răpitoarele îndeplinesc funcțiune sanitară printre vânat!

4. Este drept că răpitoarele selecționează întrucâtva, fiindu-le mai ușor a captura vânat degenerat, debil, necopt pentru prăsilă. Această selecționare însă o putem face noi mai radical, mai cu folos, ca răpitoarele, ba chiar putem anticipa degenerarea vânatului.

Nu este nevoie, să avem multe răpitoare, dar câteva răpitoare îndeplinesc un rol destul de important, prin faptul, că urmărind vânatul, îl va pune în mișcare, vânatul va fi mai precaut, mai viguros, mai „sălbatec“ (de aceea e „vânat“), nu va deveni deci lenș, molatec, nu se va degrada până la domesticie completă. (Prea multe răpitoare însă ar distruge vânatul).

5. La urma urmei și răpitoarea e „vânat“, obiectul tul vânătoarei și a vâna răpitoare de multe ori e mai sportiv ca uciderea cu mâna a vânatului apărut la comandă pe scenă.

Din toate cele spuse până acum, vom trage deci următoarea concluzie.

Noi nu distrugem complectamente răpitoarele, ci numai le rărim până la numărul necesar, tolerabil, având ca principiu, că multe răpitoare fac multe pagube, iar puține răpitoare ne aduc și ceva folos. (Nu este vorba aici de blană etc.). Să fim însă mereu atenți, să nu zicem, că am stârpit, am rărit răpitoarele destul, ce a rămas, se poate tolera, căci noi stârpim pe acelea, cari sunt pe terenul nostru, iar în locul acestora vin altele, din alte terenuri, unde este mai puțin vânat, căci vânatul mult, atrage multe răpitoare.

Că multe răpitoare fac daune, sau, că, numărul răpitoarelor este în proporție opusă cu numărul vânatului util, iată un exemplu, „ad oculos“.

Domeniul E... era un teren foarte apt pentru creșterea vânatului, îndeplinind toate condițiunile de traiu ale vânatului, atât mai mult, că nu numai gospodăria, dar și silvicultura era condusă de același funcționar, vânător pasionat, care și-a luat în cap să înmulțească și vânatul. În primul an a stârpit pe lângă o sumedenie de coțofene, ciori cenușii, musteline și cca 70 de vulpi. În al doilea an ne-am oprit la 20 de vulpi și iată, pe când în primii doi ani era puțin vânat, în al treilea an, doi vânători au vânat într'o după-amiază (fără gonași, numai cu prepelicar) peste 200 de potârnicși. Epurii sau înmulțit într'atâta că a trebuit să luăm măsuri pentru a apăra pomii roditori (moșia era plină de pomi fructiferi) de daunele cauzate de epuri. Seara răsună pădurea de strigătul fazanilor cari se lăsau pe pomi la șlașul de noapte.

Care sunt răpitoarele stricătoare, cari strică mai mult la fazani?

Toate răpitoarele sunt dușmanii fazanului, dar fiind fazanul pasăre de pădure și fiind-că își face cuibul pe pământ, trec în categoria răpitoarelor și alte animale, cari de altfel nu strică alt vânat, care nu sunt carnivore. Așa de ex. ariciul, bursucul, hârciogul popândăul, chiar și veverița. Între aripate: gaița, uliul șoricar, corbul, bufnița, barza și micile răpitoare *Lanius macellarius*, dar mai ales *L. excubitor*.

Celelalte răpitoare, care sunt dăunătoare p. tot vânatul sunt: mustelinele (nevăstuica, dihorul, jderul) vulpea, lupul, râsul, pisica sălbatică, câinele și pisica hoinară; coțofana, cioara cenușie, gaia și alte păsări răpitoare.

Despre răpitoarele cunoscute de toți nu-e nevoie să vorbim detaliat, vom aminti numai pe acelea, pe cari să le numesc „răpitoare de ocazie“, adică astfel de răpitoare, cari numai din caz în caz devin răpitoare.

1. Ariciul de fapt e carnivor, mănâncă șoareci, șerpi etc. Probabil — dar ne având dovezi, nu afirm categoric — că mănâncă și pui de vânat mic. Dar afirm pe baza experiențelor și observărilor mele, că mănâncă ouăle de vânat aripat. În terenuri cu fazani deci ariciul nu poate fi tolerat, nici în câmp, unde sunt potârnicși. (Îi rămâne pentru menținerea speciei destul loc în pădurile, în cari nu sunt fazani, unde deci poate fi tolerat).

2. Hârciogul și popândăul se hrănește cu grăunțe. Așa am învățat la școală și așa credem, însă, că am găsit hârciogi morți pe lângă ouăle preparate cu strigină și puse pentru răpitoare, cari mănâncă ouă. Dovadă deci, că cățelul pământului mănâncă și ouă.

Popândăul. Cui iar fi venit în minte să-l declare răpitoare? ! Iată experiența mea cu el.

Iniințasem odată un loc pentru creșterea puilor de fazani, pe care am scos-o dintr'o vastă pășune de oi. Auz odată un pui de fasan piuind disperat, iar vocea se îndepărta spre pășune. Fug în direcția de unde venea sunetul și văd un popândău, care se refugiază în găuri, iar la gura gurei găsesc un pui de fasan, care se sbătea încă.

3. Veverița. E știut că veverița devastează cuiburile păsărilor cântătoare, mănâncându-le ouăle, ba — cum am auzit dela alții, dar de văzut n'am văzut — mănâncă și puii păsărilor. Prin urmare în pădure cu fazani, n'are ce căuta. (Nici silvicultorului nu-i place, dacă are multe veverițe în pădure).

4. Ulii (*Buteo vulgaris* și *B. Lagopus*). Ornitologii și mulți vânători susțin că aceste două păsări nu sunt primejdioase pentru vânat, fiind atât de debile (numai penele-i sunt mari) că n'ar fi în stare să prindă un epure, s'au un fasan. Pe de altă parte nutrindu-se cu șoareci și reptile, sunt atât de folositoare, că ar trebui cruțate cu desăvârșire.

Intreb însă, șorecarul (*Buteo vulgaris*) care stă și iarna la noi, ce mănâncă iarna, când tot câmpul și pădurea e acoperită de zăpadă, când nu găsește șoareci? Iată răspuns la această întrebare:

Iarna 1928—29 a fost o iarnă extrem de grea. Zăpadă mare peste tot dela începutul lui Decembrie până pe la mijlocul lui Martie. Șorecarii nu găseau șoareci. Vedeam zilnic dimineța, când mergeam să hrănim fazanii ținuți pentru prăsilă, zburând din voliere (grădină de fazani) uli. Fiind-că eram și eu de părere pe atunci, că uliul e în adevăr pasăre nevinovată, o lăsăm în pace, dar m'am pus la pândă, cu atât mai mult, că am găsit câteva făzănițe moarte, mâncate pe jumătate, sau consumate de tot până la oase. Am văzut că un uliu ataca cu atâta vehemență o făzăniță, încât numai atunci a sburat, când era aproape să pun mâna pe el. Biata făzăniță, jupuită, sfâșiată la spate a murit în mâinele mele, până am adus-o în casă. Am făcut curățenie cu aceste păsări „nevinovate“ și de atunci nu mai găseam făzănițe moarte în voliere.

Acum declar și eu ca vânătorii bătrâni: „Toate păsările cu ciocul încovoiat, sunt răpitoare!“

Nu se poate zice, că făzănițele omorite de uli au fost slabe, debile, bolnăvicioase (ornitologii zic, că numai un vânat bolnav, devine prada uliilor) căci de obicei hrănesc din belșug fazanii pe timpul iernii, aproape îi îngraș în voliere. Și mai mult, această

făzăniță pe care am scos-o din ghiarele banditului, n'a fost legată la aripă, ca să nu poată eși din voliera neacoperită, ci era „un musafir“, care venea din teren liber la hrană, adică o făzăniță, care putea să zboare!

5. Știm cu toții, că *Lanius macellarius* și *Lanius excubitor* sunt răpitoare, căci distrug păsările cântătoare, dar nimeni nu i-a înregistrat încă în catalogul acelor răpitoare, cari distrug vânatul, și totuși...

Când scot puii de fazan să-i creștem artificial în pădure, a doua, a treia zi apare *Lanius excubitor*. (Mai mare ca celălalt). Nu mă socotesc în categoria acelor vânători profesioniști, cari trag fără cugetare în toate vietățile despre care ei cred că sunt răpitoare, m'am pus deci la pândă să observ, ce face acest tâlhar, căci dacă omoară păsări cântătoare, presupunem că poate să-i vie și poftă de pui de fasani. Văd odată unul, care se așează pe acoperișul cutiei în care stă cloșca domestică, mama puilor de fasani, și pândeste. Deodată se repede jos, dă cu ciocul într'un pui de fazan, îl ia în coic și zboară cu el. De atunci nu mai sunt atât de scumpe cartușele, ca să nu trag în fiecare *Lanius*, când îl pot ajunge.

6. Bufnița este incontestabil pasăre folositoare, distrugând șoareci, etc. Dar....

Am de mult obiceiul, când merg prin pădure, să mă opresc camuflându-mă și să imit piuitul puului (pe timpul când vânatul aripat are pui mici) sau să imit plânsul epurei prins de dușman, când nu sunt pui de păsări pe teren). Fac aceasta, ca să ademenesc vre-o răpitoare, care eventual este în apropiere, ascunsă. Piuiam odată și iată că apare o bufniță și dă roată în jurul meu (fiind bine camuflat nu mă vedea) căutând puul. Am înțeles imediat ce înseamnă să ai bufnițe unde crești pui de fasani.

Făceam odată spre seară patrulare în trăsura, fiind-că cu trăsura răpitoarele ne așteaptă mai aproape. Văd între crângile unui copac mai mare două păsări bătăndu-se. Mă dau jos, trimet trăsura înainte și mă furizez aproape. Cu mare mirare observ că o bufniță ataca o făzăniță, care venise să doarmă în pom. N'am vrut să trag, să ucid și făzănița. Așteptam să văd sfârșitul. De odată atrasă poate de gălăgia ce o făceau luptătorii, vine încă o bufniță și ataca și ea. Făcând socoteală, că mai mare ar fi paguba să las să trăiască doi bandiți, decât, dacă ași nemeri și făzănița, am tras. N'am avut, deplin noroc, că o bufniță a lăsat numai câteva pene, iar cealaltă a căzut împreună cu făzănița. Am rămas totuși mulțumit.

7. Corbul. Să zice, că mănâncă numai mortăciuni. Dar întreb, de ce nu se reped imediat la câinii vagabonzi împușcați și lăsați pe teren, de care nici nu m'am atins, pe lângă care n'am lăsat urme suspecte? De ce lasă să treacă mai multe zile, până începe să mănânce din cadavru? Și de ce n'au mai mâncat, nici pe acolo n'au mai dat corbii, când m'au văzut (veneau la hoit) în clipa când presăram strihniță pe hoitul început de ei?

Corbul, pasărea zeilor germani, îmi era și mie — pe vremurile când funcționam în carieră științifică — „pasăre sfântă“, dar de când am văzut eu însumi că corbul singur, sau cu tovarăși vâna și prindea vânat, de când muncitorii mi-au adus vânat mort scos din ghiarele corbilor, de când fermierii din jurul pădurei se plâneau că un corb apărea zilnic și îi ridică câte un pui, de când etc. de atunci am trecut corbul în lista răpitoarelor.

7. Ce să zic despre barză? Să afirm că în livezi uscate, unde nu prea găsește broaște, reptile, puil de vânat îi este hrană? M-ași lovi de legea pentru protecția păsărilor folositoare, care ne obligă și pe noi vânătorii.

Patrulam astă-vară departe de pădure, pe terenurile de protecție. Treceam pe un drum, care ducea pe o bătătură vastă, mărginită de porumb. Vitele erau departe. Văd o barză aproape de drum, care fugea încoace-încolo, dădea din aripi să fugă mai bine, lovea cu ciocul și înghițea. Două potârniche fugeau în jurul berzei, tipau disperat. M'am dat jos din trăsura, fug acolo, barza zboară, și găesc încă câțiva pui de potârniche, care s'au refugiat cu părinții lor în porumbiște.

Am lăsat barza, fără să trag în ea, doar nu o să calc tocmai eu legea pentru protecția animalelor folositoare, dar de atunci înțeleg, de ce ies din casă femeile fermierilor, strigând, amenințând cu mătura, când văd barza care dă pe lângă cloșca cu pui.

Dacă ași mai înșira în afară de răpitoarele de ocazie și toate răpitoarele, care sunt de natura lor răpitoare, s'ar părea, că eu declar moarte tutulor animalelor de pădure și de câmp, care nu sunt „vânat util“.

Departe de mine această intenție. Am spus că sunt și răpitoare de ocazie, cari numai din caz în caz devin răpitoare.

Să-și tragă concluzia fiecare vânător după convingerea sa și după împrejurările terenului său, căci sunt terenuri, unde răpitoarele de ocazie nu fac pagube; nu se găesc pretutindeni corbi; s'au pe teren sunt atâtia șoareci și reptile, încât să se sature cu ele, uliul, bufnița și barza, n'are fazani, potârniche. Prin urmare nu-i strică cuiburile ariciul, cățelul pământului; nu-i fură puii de fazan popândăul, ba chiar și vulpea se mulțumește cu hrana ei predilectă: cu șoareci.

Intre răpitoarele de rând, păroase, cele mai primejdioase sunt mustellinele. Mai ales nevăstuica. (Noroc, că stârpirea nevăstuicei este foarte simplă, foarte ușoară). Năvăstuica (împreună cu dihorul) fură ouăle, distruge pui de vânat. (Am împușcat odată o nevăstuică, care avea în gură un pui de epure. Când m'am dus să o ridic, am găsit și puil de epure mort — l'au pătruns alicele și pe el — dar la o distanță de câțiva pași, am găsit încă patru pui de epure, de aceeași vârstă, în a căror ceafă se vedea rana mușcată de nevăstuică). Năvăstuica (cu dihorul) se urcă în pom și prinde în somn fazanul. Se zice, că nevăstuica se aruncă din pom pe căprioarele care trec sub pom și agățându-se cu dinții de ceafa căprioarei, îi sugă sângele. Eu însă n'am văzut încă aceasta și încă n'am găsit căprioare, nici iezi omorâți de nevăstuică.

Jderul este și el o răpitoare, dar e atât de rar, blana îi este atât de prețioasă, că ar fi păcat să-l mai rărim, să-l împușcăm și noi.

Imediat după mustelline, trebuie să trecem în catalogul răpitoarelor cele mai stricătoare câinele și pisica hoinară. Câinele cam rar prinde — când e singur — epure adult, sau vânat mai mare, dar distruge vânatul tânăr. Dauna cauzată de câinele hoinar nu se caută numai în vânatul mâncat de el, ci paguba cea mai mare o face prin faptul, că gonind mereu, gonind lung, neliniștește vânatul. Un singur câine, fie chiar cât de mic, chiar dacă nu poate prinde vânat, e în stare să ne scoată din pădure toate căprioarele, care neliniștite zilnic, nu se mai întorc, caută loc mai liniștit. (Acesta a fost motivul, că vânătoarea cu copoi — cu mică excepție — s'a oprit în toate țările cu cultură vânătoarească).

Pisica hoinară e și mai stricătoare, pentru vânatul mic, fiind-că pisica care s'a dedat la vânat, rămâne pe teren, puiază acolo, se salbătăcește, umblă după pradă ziua și noaptea.

Pe viezure în teren cu fasani, potârniche, eu îl consider răpitor de rând, atât mai mult, cu cât ziua nu-l

vedem pe teren, noaptea umblă după pradă. Noaptea nu vede bursucul? Dar are un miros extraordinar de fin, găsește el și noaptea ouăle.

Poate că se pare ciudat, că pun la coada listei răpitoarelor o răpitoare foarte cunoscută: vulpea. Am observat însă în mai multe dimineți una după alta, o vulpe, care prindea la șoareci pe o miriște, iar în jurul ei, parcă ai fi asistat la ciroul, care-l făcea vulpea sărind după șoareci, o sumedenie de fasani.

Nu zic cu aceasta că vulpea trebuie crutată — dacă n'ar fi fost prea departe, aș fi tras și în acea de pe miriște — căci nici eu nu o las să se instaleze, să puieze în terenul meu, să rămâie aici și iarna când nu găsește șoareci, vreau numai să stabilesc că nu vulpea este cea mai primejdioasă răpitoare.

Există un animal (o insectă!) care face mari daune în vânat, pe care până acum (n'am auzit, n'am citit) nimeni nu-l pomenește printre acele animale care fac pagube în vânat.

Acest animal este căpușa. Face adevărate ravagii

prin vânat și atește mai rău că nu cunoaștem nici un mijloc, cum să ne apărăm contra ei.

Această vară a fost foarte prielnică căpușelor, fiind secetoasă. Găsim zeci de căpușe pe puii de fasani, așezate mai cu seamă în jurul ochilor, apoi sub bărbie, în cap și între picioare, unde sunt mai puține pene. Un număr considerabil de pui de fasani au fost omorâți de căpușe. În zadar ungeam cu untdelemn părțile atacate de căpușe, puii mureau din cauza pierderii sângelui.

Am găsit fasani adulți (mai cu seamă cocoși) orbiți de căpușe, slăbiți, epuizați. Ba și mai mult! Am găsit doi iezi de căprioare, slăbiți schelet, plini de căpușe fără nici un semn de altă boală. I-am curățat de căpușe, dar tot au murit.

Există oare apărare, fie preventivă, sau un mijloc de distrugerea căpușelor, nu știu. Interesant ar fi ca să comunice cineva în această Revistă, din ce cauză se înmulțesc căpușele (oare pășunatul, vitele contribuie la înmulțirea lor?) și cum se pot distruge.

IDENTIFICAREA PASĂRILOR NOASTRE DE APĂ

(Urmare)

(TABELELE FINALE)

de Maior C. ROSETTI-BĂLANESCU

Tabel 29

HYDROCHELIDON

SPINARE	Uniform neagră sau cenușiu închis	pântec negru sau cenușiu închis	Coadă albă	Aripa cu alb înainte, pântec negru, crupion alb	<i>H. leucoptera</i> (nuntă)	
						(Chirighiță cu aripi albă)
		Coadă cenușie	Cioc roș	Bărbie albă	Tars peste 20 mm.	<i>H. leucopareia</i> (nuntă)
	Coadă cenușie	Cioc negru	Bărbie neagră	Tars sub 20 mm.	<i>H. nigra</i> (nuntă)	
						(Chirighiță neagră)
	pântec alb. La cap și ceafă alb striat cu negru sau brun închis	Coadă albă				<i>H. leucoptera</i> (toamnă)
			Coadă cenușie	Tars peste 20 mm.	Picioar brun-roș	<i>H. leucopareia</i> (toamnă)
		Tars sub 20 mm.		Picioar brun		<i>H. nigra</i> (toamnă)
		Coadă cenușie				<i>H. leucopatera</i> (tânăr)
Coadă cenușie	Petele pe cap și ceafă negricioase.			<i>H. leucopareia</i> (tânăr)		
	Aripa peste 215 mm.					
pătăată cu brun	Coadă cenușie	Petele pe cap și ceafă brune.			<i>H. nigra</i> (tânăr)	
		Aripa sub 200 mm.				

Tabel 30
TRINGA

TARS	Aproape egal cu median cu unghie	Aripa nu atinge vârful cozei	Tars sub 26 mm. Picior brun-verzui	Cioc drept abia mai lung decât capul	subcodale brun-măsliniu	<i>Tringa hypoleuca</i> (Fluerar de munte)			
			Cioc dela comisuri la vârf aproape egal cu median cu unghie	Picior galben-brun sau galben-verde	Degetul exterior puțin mai lung ca cel interior	<i>Philomachus pugnax</i> (Fluerar gulerat)			
	Net mai lung ca median cu unghie	Aripa atinge vârful cozei	Cioc dela comisuri la vârf sensibil mai lung ca median cu unghie	Aripa peste 180 mm.	Petele pe spinare în sens longitudinal	Tars peste 54 mm. Picior-verzui	Cioc ușor ridicat în sus	<i>Tringa nebularia</i> (Fluerar deschis)	
				Aripa sub 180 mm.	Petele pe spinare în sens transversal	Aripa peste 153 m m	Cioc peste 50 m m Picior roșu	Mandibula inferioară la vârf nericată în sus	<i>Tringa erythropus</i> (Fluerar negru)
						Tars peste 48 m m	Prima remijă cu rachis alb	Picior măsliniu	<i>Tringa stagnatilis</i> (Fluerar de lac)
						Aripa sub 147 m m	Tars sub 42 m m	Aripa peste 135 m m	Prima remijă cu rachis negru
					Aripa sub 130 m m	Prima remijă cu rachis alb	Cioc drept Picior verzui	<i>Tringa glareola</i> (Fluerar de nomol)	

Tabel 31
PILOMACHUS

O singură specie: *Philomachus pugnax* (Fluerar gulerat). Spre a ușura diferențierea de ceilalți Fluerari am înglobat și pe acesta în Tabelul precedent (Tabel 30, *Tringa*). A se vedea deci acel tabel.

Bărbatul în haină de nuntă are un guler mare de pene pe care le poate sbârli, și foarte diferit colorate, dela individ la individ.

Tabel 32
LIMOSA

UNGHIA DEGETULUI MEDIAN	dințată	tars peste 60 mm.	crupion alb	<i>Limosa limosa</i> (Sitar de mal cu coadă neagră)
	nedințată	tars sub 60 mm.	crupion alb cu negru	<i>Limosa lapponica</i> (!) (Sitar de mal ruginiu)

Tabel 33
NUMENIUS

TARS	peste 75 mm.	cioc aproape de 3 ori lungimea capului	<i>N. arquata</i> (Culic mare)		
	sub 67 mm.	cioc maximum dublul capului	deasupra capului stropit uniform cu pete brune și alb-roșietic	cioc subțire	<i>N. tenuirostris</i> (Culic cu cioc subțire)
			deasupra capului o pată largă uniform brun închis despărțită prin mijloc de o cărare subțire deschisă	cioc destul de robust	<i>N. phaeopus</i> (!) (Culic mic)

Tabel 34
SQUATAROLA

O singură specie: *Squatarola squatarola* (Ploier argintiu). (!)
Degetul dinapoi *atrofiat* face indentificarea foarte lesnicioasă, fără a mai fi nevoie să recurgem la alte caractere.

Tabel 35
BURHINUS

O singură specie: *Burhinus oedicnemus* (Pasărea ogorului). (!)
Talie: 400—420 mm. Cioc: 35—40 mm. Ochiu mare ca de pasăre crepusculară. Cu piciorul său semi-palmat, cu degetul dinapoi *lipsă*, cu ciocul său între 35—40 mm. e imposibil de confundat cu altă pasăre. Deși pasăre mai mult de stepă, prezența ei la fărâmul mării ne îndrituiește s'o alăturăm pasărilor de apă.

Tabel 36
CHARADRIUS

TARS	peste 30 m.m.	Niciodată cu colier alb complet în jurul gâtului	Spinare foarte stropită cu pete deschise pe fond închis	Picioar negricios	Coadă aproape pătrată	Cioc egal cu degetul extern cu unghie	C. <i>apricarius</i> (Ploier auriu)									
								Sub 30 m.m.	Intotdeauna cu un colier alb complet în jurul gâtului	Spinare nici odată stropită cu pete deschise pe fond închis	Picioar galben-verzui	Coadă mai mult rotundă	Cioc cel mult egal cu jumătatea tarsului	O bandă strâmtă albă pe pieptul brun	C. <i>morinellus</i> (Ploier de munte)	
TARS	peste 120 m.m.	Ambele mandibule galbene la bază și negre la vârf	Cioc ușor ridicat în sus mai scurt ca deget intern cu unghie	Aripa peste 120 m.m. cu primele 5 remije cu rachis pătat cu alb	Picioar galben	C. <i>hiaticula</i> (adult) (Ploier gulerat)										
							Sub 120 m.m.	Spinare nici odată stropită cu pete deschise pe fond închis	O bandă transversală neagră pe partea dinainte la baza gâtului	Cioc bicolor	Numai mandibula inferioară galben la bază și negru la vârf	Cea superioară neagră	Cioc drept cel puțin egal cu degetul intern cu unghie	Aripa sub 120 m.m. numai cu prima remijă pătată cu alb	Picioar gălbui	C. <i>dubius curonicus</i> (Ploier de râu)
C. <i>unicolor</i>	Albul gâtului și pieptului nedespărțit complet de banda neagră, intreruptă	Picioar negricios	C. <i>alexandrinus</i> (Ploier de mare)													

Tabel 37
HIMANTOPUS

O singură specie: *Himantopus himantopus* (Cătălige).
Picioare foarte lungi pentru un trup de mărimea aproximativă a unui porumbel. Tars aproape de 3 ori mai lung decât medianul cu unghie, variind între 100—140 mm. Tibia foarte lung pe trei sferturi golaș. Colorit general: alb cu negru. Iris roșu.

Tabel 39
GALLINULA

O singură specie: *Gallinula chloropus* (Găinușă de baltă).
Cioc mai scurt ca medianul cu unghie și cel mult de lungimea capului. Pe frunte o prelungire a ciocului. În haină de nuntă cioc roșu cu vârf galben, prelungirea de pe frunte roșie. Toamna ciocul aproape fără roșu: devine verde-măsliniu, ca și la tineri. Iris roșu. Colorit general închis: cenușiu-ardezie, brun-măsliniu, puțin alb. Picioare verzui. Talie: 300—340 mm, Aripa: 160—185 mm.

Tabel 38
HAEMATOPUS

O singură specie: *Haematopus ostralegus* (Țarcă de mare).
Tars: 46—52 mm. Cioc roșu-portocaliu. Picioar rozat-brun. Colorit general alb cu negru. Talie: 410—455 mm.

Tabel 40
RALLUS

O singură specie: *Rallus aquaticus* (Cristei de baltă).
Cioc mai lung decât capul, aproape egal cu medianul cu unghie. Aripa sub 130 mm. Lungimea ciocului: 36—47 mm. Cioc roșietic cu vârful brun. Picioare brun-roșietic.

Tabel 41
PORZANA

ARIPA	peste 110 mm	partea dinainte a gâtului și pieptului pătat cu alb	cioc 18—21 mm.	P. <i>porzana</i> (Crestet pestril)	
					sub 110 mm.
aripa sub 90 mm. cu prima remijă cu tiv exterior alb	josul pântecului și flancurile vârgate bine cu linii albe transversale	cioc 14—18 m/m	P. <i>pusilla</i> (Crestet pitic)		

INTOXICAȚIILE LA CÂINII DE VÂNĂTOARE

Dr. A. PAUNESCU, Pitești.

Dela început trebuie să facem o deosebire între intoxicația cauzată de ingerarea de carne provenită dela animale moarte prin otrăvire și cealaltă intoxicație criminală datorită administrării în hrana câinelui, a unui toxic oarecare, cu scopul de a suprime animalul.

Oricum ar fi însă, chestiunea aceasta merită să fie cunoscută, mai ales în ceea ce privește mijloacele de cari dispunem pentru a remedia într'un caz dat, turburările organice cauzate de toxic și cari turburări, de cele mai multe ori, duc la moartea animalului.

O chestiune care se impune însă, pentru ajungerea la acest scop, este : *a ști cu ce anume toxic avem de-a face, pentru a ști implicit, la ce anume antidot să recurgem.*

În rândurile cari urmează, voi încerca, pe cât îmi va fi cu putință, a pune la îndemâna oricui, o serie de cunoștințe, atât în ceea ce privește cunoașterea toxicului cauzal cât și a mijloacelor necesare a-i anihila efectul.

Înainte de a aborda însă descrierea de detalii e necesar a ști că intoxicațiile se manifestă prin simptome comune la un oarecare număr din ele și prin simptome speciale toxicului respectiv.

În general, apariția *subită* de turbări gastro-intestinale grave trebuie să deștepte ideea unei otrăviri acute.

În acest caz se observă semne de colici, vărsături hemoragice deseori, apoi o diaree seroasă și înfârșit cu sânge.

În unele cazuri se pot vedea semne de vie excitație, faze de agitație urmate de comă, sau semne cu caracter de turbare, mai rar paralizii.

Examenul materiilor fecale și al vărsăturii ne poate identifica otrava cauzală.

Intoxicațiile cronice, din contră, se manifestă printr'o slăbire progresivă cauzată de o diminuare sau chiar o dispariție completă a apetitului, o stare de completă indispoziție agravată din când în când prin apariția de vărsături sau o alternață de constipație cu diaree rebelă.

Să vedem, în general, cum trebuie să ne comportăm într'un caz de intoxicație acută. (Înțeleg prin intoxicație acută faza alarmantă a unei intoxicații, oricare, ale cărei simptome le-am surprins dela debutul lor).

De îndată ce au apărut primele simptome, fie ca știm sau nu toxicul în cauză, *provocarea de vărsături*, e un lucru capital.

Aceasta o putem obține prin admiterea de :

5 miligr. până la 5 centigr. *emelină*, sau
5 centigr. „ „ 50 „ *ipeca* sau
o injecție cu 2 miligr. „ „ 1 „ *apomorfină*.

Dacă substanța toxică e cunoscută, vom da imediat câinelui un agent capabil de a-i neutraliza efectele, agent pe care-l vom cunoaște când vom vorbi de fiecare toxic în parte.

Cateterismul și spălătura stomacului cu apă caldă sau, — dacă toxicul e cunoscut — cu o soluție a antidotului respectiv, nu sunt mijloace practice.

Necesar și foarte util este să administrăm și un purgativ, oricare ar fi el, imediat după încetarea vărsăturilor.

Dacă animalul dă semne de vie durere, vom da cu lingurița sau cu lingura, *apă cloroformată* îndoită cu apă ordinară sau vom da *apă cocainată*.

Vom aplica pe pântecul câinelui comprese umede

și calde reînoite din două în două ore.

Am spus mai sus că vărsăturile pot fi cu sânge, datorită faptului că acțiunea otrăvei a fost prea puternică, ducând la leziuni distructive ale peretelui stomacal.

Aceste vărsături, cu urmări nefaste, le vom combate cu succes prin :

I. Ceaiuri reci dela ghiață în cari vom pica 5—10 picături de tinctură de opiu.

II. Una din formulele următoare :

- a) Apă cloroformată . . . . . 75 gr.
Apă de teiu . . . . . 100 „
Sirop de flori de portocale . . . . . 50 „
D. s. intern de 5 ori pe zi cu lingura.
- b) Sirop de cloral . . . . . } aa
„ „ morfină . . . . . } 20 gr.
Apă de flori de portocale . . . . . 100 „
D. s. intern 4 linguri desert pe zi.
- c) Bromură de stronțiu . . . . . 4 gr.
Apă distilată de mentă . . . . . 200 „
D. s. intern 3—4 linguri pe zi.

Dacă avem indicii că substanța toxică a trecut în intestin (colici, balonare, dureri, contracții ale pereților abdominali) administrăm imediat un purgativ : oleu de ricin 5—50 gr. sau Sulfat de Magneziu (sare amară) 10—40 gr.

Contra depresiunii nervoase se dă, cu foarte bune efecte, cafea sau ceai ușor alcoolizate, sau se vor face injecțiuni sub piele cu *eter* sau *uleiu camforat* sau înfârșit se va da :

Cafeină . . . . . } aa
Benzoat de sodiu . . . . . } 1,5 gr.
Julep simplu sau apă zaharată . . . . . 250 „
De dat în două zile cu lingura.

Contra slăbirei fizice se fac injecțiuni cu ser fiziologic, sub piele, 25—250 gr. pe zi.

Dacă animalul prezintă fenomene de excitațiune, vom căuta să-l liniștim printr'o poțiune narcotică sau mai bine prin 2—3 injecții (sub piele) a 5 cmc. pe zi din amestecul :

Clorhidrat de morfină . . . . . 5 centigr.
Apă distilată . . . . . 30 gr.

Toate aceste generalități sunt — pentru a întrebuința o expresie matematică — necesare și suficiente ca să oprim acțiunea de distrugere a unui toxic care acționează acut.

Într'un caz de intoxicație cronică sunt câteva reguli de ținut minte, tot așa de necesare ca și cele de mai sus și anume :

1° Vom susține forțele câinelui prin lapte, *supe, carne crudă*.

2° Îi vom excita apetitul printr'o preparație stimulentă ca :

Picături amare de Baumé . . . . . } aa
Tinctură de quassia amara . . . . . } 5 gr.
Arseniat de sodiu . . . . . 10 centigr.

D. s. 1—4 picături într'o lingură de lapte dimineața și seara.

3° Vom combate anemia consecutivă prin tonice și feruginoase ca :

Protocalat de fer . . . . . 4 gr.
Extract de rubarba . . . . . 2 „
Sirop simplu . . . . . 400 „

D. s. 10 zile din 15, câte o lingură pe zi.

(Va urma).

CUM SĂ INFINȚĂM FAZANERII?

de OTVÖS BALAZS, Casa Verde-Timișoara

Dorul vânătorilor de vânat mic este, ca să aibă pe teren, cel mai nobil vânat mic, fazani. Rămân însă numai cu dorul, fiindcă le e teamă :

1. De cheltueli ; 2. N'au de unde să cumpere fazani vii de prăsilă ; 3. Nu știu cum să instaleze o mică volieră, cum să crească puii și cum să le dea drumul pe teren.

Voiu încerca în cele ce urmează să lămuresc aceste întrebări.

1. Fazanul viu nu este mai scump, ba chiar mai ieftin ca o găină de rassă. În iarna acestui an d. e. s'au vândut fazani pe 300 (trei sute) lei bucata, chiar aici în țară. Nu sunt mai scumpi, ba și mai ieftini ca în străinătate, dar transportul, vama care consideră fazanul „pasăre de lux“ urcă prețul cu 100%.

Cunosc aci în țară o societate de vânători, care poate vinde anual sute de fazani vii. Amatorilor serioși — dacă adresează la corespondență mărci p. răspuns — le dau adresa acestei societăți, al cărei nume nu-l public, ca să-i cruț de corespondență de prisos, ca să nu-i sâcâie toți interesații curioși cu întrebări, la care nici nu vor răspunde.

Începând cu puțin, destul e să cumpărăm un stoc de un cocoș, 3—4 găini. Cec 1200 lei, se poate ca pe viitor să fie și mai ieftini.

2) Cheltueli nu vom avea decât prețul fazanilor și a micii voliere (o grădinuță îngrădită și acoperită cu sârmă împletită). Pentru o familie e destul de avem o grădină pe suprafață de 5×8 metri. Tot atâta socotind și pentru acoperiș, avem deci nevoie de 80 de m² de sârmă împletită, al cărei preț se află la magazine.

3) În ce privește creșterea puilor, am descris-o mai de multe ori în coloanele acestei reviste, țin însă să amintesc acum, că în acest an am încercat să cresc câteva familii de pui de fazani exact așa, cum se cresc puii de găină. Pot să declar, că nici așa n'am avut mai multe pierderi ca la puii, pe cari i-am crescut cu ouă cu fattinger etc.

Fie, că de la 3—4 făzănițe nu vom crește mai mult decât — lipsindu-ne la început și experiența — zece pui (luăm minimumul!) Din acești 10 pui să fie numai 5 făzănițe, vom avea deci pentru anul viitor 8—9 făzănițe (la cari aducem cocoș proaspăt de sânge străin) și socotind că în primul an am cules experiențe, fazanii s'au adaptat mediului, putem avea în al treilea an minimum (socotind de tot pesimistic) 50 de bucăți cei din primi ani.

Din aceștia ținem acasă materialul pentru volieră (dacă vrem, dacă ne rentează, mai facem o volieră) iar restului îi dăm drumul pe teren.

Să luăm dela început întregul mers.

Ingrădim deci cu sârmă împletită voliera, având grija ca sârma să fie atât de deasă, ca să nu pătrundă prin ea nici măcar nevăstuica, sau șobolanii. Căci fie voliera chiar în grădină sau în curte, adică lângă casă, mirosul fazanilor atrage toate răpitoarele. Fiindcă răpitoarele patrupele, cari nu pot trece prin sârmă, vor încerca să pătrundă pe sub sârmă, săpând subt ea, e bine ca să facem un șanț pe vre-o palmă de adânc și vre-o două palme lat. Umplem acest șanț cu poala sârmei și punem pământ pe ea. Astfel răpitoara, care de obicei sapă lângă gard, va da de sârmă și văzând că nu poate să sape, pleacă.

Căutăm cât posibil pentru rolieră un loc cu iarbă, și mai bine ar fi luțernă sau trifoiu. Pe marginile de dinafară jur împrejur așezăm în picioare, legat de sârmă până la o înălțime de cca 35—40 cm. — sau și mai mult, — coceni deporumb, de mătură (sorg) sau trestie, adică „umbrim“ voliera. E nevoie de această „umbră“ fiindcă fazanul pus în închisoare căutând să scape, bagă capul prin deschizăturile sârmei, ca să iasă și astfel se jupoaie pe gât. Fiind gardul umbrat, nu vede găurile sârmei, nu bagă capul. E bună această umbră și de altfel, pentru liniștea fazanului, care fiind astfel separat de lumea, care-l înconjoară, nu se va speria, nu va fi neliniștit de toate vietățile — mai ales câine, pisică — cari trec pe lângă volieră.

Mai punem în volieră tufe de orice soi, îi facem un adăpost de hrană (un fel de jumătate de acoperiș scund) unde îi punem hrana și unde se retrage când plouă, ninge, etc.

Să avem grijă, ca fazanii pentru volieră să ne sosească cel mai târziu până în luna lui Februarie, ca până la începutul ouatului să aibă timp să se adapteze mediului (eventual climei care poate diferă de clima de unde l'am adus) închisoarei, să se învețe cu oamenii, cu gălăgia etc. Făzănițele aduse târziu vor oua foarte puțin, sau chiar nu vor oua de loc.

Le hrănim exact, ca pe găinile domestice, având grije ca în timpul ouatului să nu fie nici prea slabe. (Iarna să fie mai bine hrănite, ca să reziste frigului, vântului, etc.).

Ouatul începe de obicei pe la începutul lunii Aprilie și ține maximum până la 1—15 Iunie. Media ouălor depinde de material, de îngrijire iar și mai mult de vreme. Cu o medie de 10—15 ouă în primul an să fim mulțumiți căci în anii viitori ajungem și la media de 20 bucăți de ouă de cap, mai ales, dacă în fiecare an punem în voliere fazani crescuți de noi, cari încă n'au fost în libertate. Procedând astfel, în mai multe generații, vom avea material aproape domestic, adaptat complectamente mediului. Să mai notăm, că făzănița de doi ani face mai multe ouă, ca cele de un an, sau mai bătrâne, și că puii scoși din ouăle făzănițelor de un an (exact ca la găinile domestice) nu sunt așa de rezistenți, ca puii dela făzănița de doi, maximum trei ani!

Ouăle le culegem zilnic, forțând astfel făzănițele — prin instinctul lor pentru menținerea speciei — să ouă cât mai mult. Iar dacă n'am culege ouăle, făzănițele văzând cuibul complectat, le vine cloșca și încep a zace.

Ouăle le păstrăm în cameră răcoroasă, cu aer curat și când avem 20—21 de bucăți, le punem sub cloșcă domestică, care să fie sănătoasă, deparazitată, să nu aibă picioare calcaroase (dacă-s calcaroase, 2—3 zile înainte de a o pune pe ouă o frecăm pe picioare cu gaz) și să clocească bine. Cuibul să nu-l facem în pod, sau în odae cu podele, unde solul n'are umezeală !

Facem o cutie cu capac care se poate deschide, dar fără fund, punem un pumn de fân așezând-o în șopron. Fiecare dimineață la oră fixă scoatem cloșca o legăm — să nu fugă — îi dăm porumb (calorie!) și apă. Și mai punem cenușe amestecată cu nisip, ca la nevoie să facă bae, o lăsăm — (întretimp întoarcem ouăle) până ne facem treaba, apoi — în prima

săptămână după 10 minute, cel mai târziu 15 minute, — o punem la loc.

Să nu ne grăbim să o punem la loc, căci ouăle au nevoie să se răcească nițel, luând prin aceasta aer curat.

La 10 zile vizităm ouăle (așa cum fac femeile cu ouăle de găină) pe acelea care sunt limpezi (nefecundate) le scoatem — se pot mânca chiar — iar pe acelea, cari sunt negre (fecundate) le punem la loc.

Pe la sfârșitul săptămânei a doua, dacă vremea e secetosă, stropim pe ouă nițică apă caldă. La 22 de zile stropim încă odată și la 23—24 de zile (depinde de temperatura cloștei) puii încep să iasă. Ii lăsăm sub mamă până ce s'au uscat, până ce au eșit toți puii.

Intre timp am făcut o cutie pătrată, atât de voluminoasă, încât cloșca să aibă destul loc în ea. Acoperișul e pieziș, la mijloc o scândură mobilă, care dată la o parte face loc să băgăm în ea cloșca împreună cu puii. Cutia n'are fund, sau dacă ne e teamă de șobolani, îi punem fund de sârmă împletită.

Trei laturi sunt din scândură, o latură, cea din față — mai înaltă — e prevăzută cu lănteți bătuți atât de des, ca cloșca să nu poată ieși, dar puii da. Mai avem și o ușă de scândură (sau sârmă deasă) cu care închidem noaptea cutia, ca să nu intre la pui vre-o dihanie.

Așezăm această cutie în iarbă, lușernă, chiar în colțul grădinei de zarzavat, punem înaintea ei o curte, decca 50—60 cm. lungime, având grije, ca să nu rămâie nicăeri deschizătură, prin care puii ar putea ieși din curte. Așezăm în cutie cloșca, punem sub ea puii uscați, închizând ușa anterior și îi lăsăm până a doua zi de dimineață, când deschidem ușa și hrănim, adăpăm cloșca împreună cu puii, ori ce le-am da — chiar mâncare scumpă — lăsăm și cloșca să mănânce, ca să învețe puii la mâncare. Hrănim de 4—5 ori pe zi și de câte ori ducem hrană, fluierăm mereu aceeași melodie, ca puii să învețe această melodie, care este semnalul lor de chemare la mâncare. Să avem grije, să nu dăm mai multă hrană, decât consumă puii, ca nu cumva rămânând rămășițe să se acrească, cea ce ar cauza diaree, boli, moarte la pui.

După 5—6 zile înlăturăm curtea la prima hrană. Puii se vor risipi prin iarbă, umblând după insecte, dar vin la hrană, când îi chemăm.

La 5—6 săptămâni, puii devin independenți, sălbateci, nu prea vor să intre seara la mamă, dorm pe tufe, pe arbori și cu timpul ne părăsesc. Pentru a evita aceasta, colonizăm puii la locul destinat pentru colonizare, sau îi punem cu cloșca cu tot într'o altă voltieră, nu în cea cu păsări, căci aici hrana puilor va fi consumată de păsări, cari se vor îngrășa peste măsură și nu rar se întâmplă că păsării bătrâne bat, chiar omoară puii.

Colonizarea o facem astfel.

La locul destinat colonizării facem un adăpost de hrană, mai mare ca în voliere. (Jumătate de acoperiș acoperit cu stuf, pae, coceni, scândură etc.). Bine înțeles, răpitoarele le-am diminuat anterior!

Ducem seara cutia de creștere cu cloșcă, cu pui cu tot sub adăpostul de hrană. Dimineața dăm drumul la pui, hrănindu-i astfel, ca cloșca să nu poată mânca. (Numai apă îi dăm). Hrănim puii ca acasă, chemându-i. Puii se vor împrăștia în căutarea celei mai naturale hrane a lor: insecte. Ca puii să vie mai sigur la chemat, dăm foarte puțină hrană și cloștei, care imediat, cum dă de hrană, cheamă și ea puii. Principal este, ca cloșca să rămâie 2—3 zile mai mult flămândă decât sătulă. A treia zi dimineața dăm drumul și cloștei. O parte din pui așteaptă hrana obicinuită (de astădată grăunțe: grâu) iar alții pornesc în căutarea insectelor. Le dăm grâu. Cloșca va mânca cu lăcomie, chemând mereu puii, apoi pleacă și ea cloncâind, însoțită de pui. Când cloștei i e foame, vine iară la locul ei deja cunoscut și se urcă pe adăpost, pe o tufă, sau un arbore, iar puii după ea.

De acum încolo îi putem lăsa pe toți în voia Domnului, având grije, ca să fie sub adăpost mereu hrană și apă proaspătă. Din când în când dăm pela ei să-i mănăm spre adăpost, dacă sunt prea departe, dar mai ales să-i ferim de primejdii: răpitoare, hoți.

Când puii s'au desvoltat, au devenit majori, cloșca rămâne fără pui. O prindem, o înapucăm, sau și mai bine să-o lăsăm pe teren. Iarna, dacă nu piere de ger, o prindem.

Când creștem puii pentru voliere, îi ținem cu cloșcă cu tot într'o volieră împreună cu puii, până ce vedem, că nu mai este nevoie de cloșcă. O scoatem, lăsând acolo puii până în Februarie—Martie, când ne alegem din ei materialul de prăsilă, iar la ceilalți le dăm drumul pe teren.

Colonizarea fără cloșcă o facem astfel: Ii punem într'o ladă largă, dar scundă, care este acoperită cu pânză (sac) ca sărind în sus, să nu să rănească la cap. (Ușile sunt pe de lături). Și ducem spre seară pe la sfințitul soarelui la adăpostul de hrană, deschidem, fără a face mare gălăgie, ușa, sau ușile ne retragem camuflându-ne să nu-i speriem, căci dacă ne văd, când ies, vor sbura și se vor îndepărta prea mult, colonizându-se în alt loc, sau chiar părăsind terenul. Dacă nu-i deranjăm, ies încet, fug pe jos în desime și se opresc acolo. Dimineața vor pleca în căutarea hranei și găsind hrană sub adăpost, se vor obicinui la acest loc.

Lada de transport o ridicăm a doua zi, nu prea de vreme să nu neliniștim fazanii, cari eventual sunt încă la adăpostul de hrană.

(Sub adăpost punem pleavă de grâu și risipim grăunțele în pleavă. Aceasta este, ca pasărea să muncească când caută hrana, ca să petreacă cât mai mult timp la adăpost. Pentru acest scop e bun și porumbul pe știuleți).

COMUNICĂRI ȘI PUBLICAȚIUNI

VÂNĂTOAREA REGALĂ DE LA LĂPUȘNA

De la 20—27 Septembrie a. c. în pădurile depe Domeniul Statului Gurghiu, a avut loc o vânătoare regală, pe timpul boncănitului cerbilor.

Au luat parte, în afară de Majestatea Sa și Măria Sa Marele Voevod Mihai, precum și Alteța Sa Regală Principile Nicolae, și Altețele Lor Principile Friederich și Francisc de Hohenzollern, Domnii Maxime Ducrocq, Președintele Consiliului Internațional de vânătoare, General Iliasevici, Mareșalul Palatului, Brătescu-Voinști și N. Săulescu, Directorul general al vânătoarei.

Această vânătoare a fost organizată de Domnii de Mocsonyi, Marele Maestru al Vânătorilor Regale, Colonel Spiess Directorul Vânătorilor Regale și Ioan Popescu, Administratorul Vânătorilor Regale.

Deși timpul a fost foarte nefavorabil, totuși rezultatul relativ a fost splendid.

S-au împușcat 11 cerbi, dintre cari Majestatea Sa 3 capitali.

Domnul Maxime Ducrocq Președintele consiliului internațional de vânătoare mulțumește printr'o scrisoare foarte măgulitoare și elogioasă Uniunii Generale a Vânătorilor din România pentru alegerea sa ca președinte onorific al acestei instituții vânătoarești.

Asupra Potârnicțiilor din România

În afară de *Potârnicchia ordinară* (*Perdix, perdix, perdix L.*) se pare că mai avem în țară și o rasă orientală a genului, mai ales în părțile estice ale țării (Basarabia, Dobrogea, stepele Moldovei, Bărăgan).

Această rasă orientală deși e citată la noi de unii autori, nu este confirmată în mod sigur.

Deaceia atragem atenția D-lor vânători, în special a celor din regiunile de mai sus, asupra acestei rase, rugându-i să ne comunice printr'o carte poștală (la Laboratorul de zoologie, Str. Academiei 14, București I, — sau la sediul Uniunii), dacă au împușcat exemplare dintr'o asemenea rasă, trimețându-ne eventual și nouă un exemplar, contra-ramburs, pentru a elucida o chestiune științifică de mare interes biogeografic național.

Caracterele deosebitoare între *Potârnicchia ordinară* și cea orientală, sunt următoarele:

Culoarea părții superioare: predomină brunul — deschis, mai ales spre partea posterioară, la prima — în timp ce la a 2-a predomină culoarea cenușie cu mai puțin brun.

Benzile transversale ale târtiței sunt roșii-brune, mai late la prima — și mai închise și ceva mai înguste — la a 2-a.

Partea anterioară a pieptului e de culoare cenușie la prima, mai deschisă la a 2-a.

Lungimea aripei (dela cot, lipită de corp) e de 153—163 mm. (deobicei 156—166) la prima, 159—170 mm. (deobicei 164) la a 2-a.

Să se observe mai ales exemplarele de dimensiuni mai mari.

Descoperirea se va publica cu numele autorului ei, în studiul complet asupra biogeografiei avifarmei României, ce se pregătește.

Dr. R. I. Călinescu

RECENZIE

„Sáríka“

Roman vânătoresc de Hans Sammeyer

Dacă în literatura noastră cinegetică nu putem marca nici un volum nou, cea germană aduce mereu daruri pe altarul zeiței vânătorilor. De data asta am primit din partea casei de editură F. C. Mayer din München un nou roman vânătoresc numit „Sáríka“, opera scriitorului Hans Sammeyer.

În materie de vânătoare, trebuie să declarăm că am luat cunoștință — în decursul vremii — de foarte multe scrieri frumoase, care au satisfăcut simțul nostru critic, n'am întâlnit însă o lucrare, care să fi prins atât de bine și să fi redat cu o atât de talentată cunoștință de cauză, superstițiile și legendele la care se pretează atât de bine fantezia vânătorului, ca lucrarea „Sáríka“.

Toți vânătorii cunoaștem supărarea ce ne-o procură urarea de „noroc!“ a unui novice, în momentul când plecăm la vânătoare. Mi-aduc aminte că într'o zi, în revărsatul zorilor urcam dealul Vieroși în tovărășia celui mai de văz vânător din comuna mea natală. Nu se simțea încă nici o mișcare în satul adormit. Mihăiță, vânătorul meu, tăcea, parcă cuprins de frică și căuta potecile cele mai din marginea satului. Ajungem în cele din urmă la ultima casă, gata să intrăm în pădure, când Mihăiță se

oprește. dă cu căciula de pământ, proferând una din cele mai groaznice injurături din câte am auzit. Il sosesc din urmă și-l întreb intrigat, asupra motivului supărării, la care-mi răspunde după ce se liniștește puțin: „Când plec la vânătoare și-mi ese înainte un om fără bete din casă, degeaba mai plec, că nimic nu fac.“ și adaugă: „V-am spus eu să plecăm de noapte, acu eram la țitoare“. E drept că în ziua aceia n'am făcut nimic, iar de atunci, de câte ori mă duc la vânat, evit satele prin care ar trebui să trec în zori de zi.

Să revenim la „Sáríka“, Titlul acesta este un nume propriu, un nume unguresc de femeie, iar acțiunea se petrece în Ungaria pe malurile Dunărei. Eroul, vânător, eroina, fata unui proprietar de pustă, iar actorii sunt notabilitățile din sat, jandarm, magnat, moșier, dar în special un țigan, lăutar și pescar braconier. Obiectul superstiției: un somn uriaș care domnea într'un braț al Dunărei, din al cărui fund eșau rădăcinile arborilor aduși de apă, și un cerb gigantic pe care nu-l văzuse nimeni dar ale cărui urme se puteau vedea într'un Ostrov sălbatec al Dunărei. Despre somn se spunea că are aspectul unui balaur și trage la fund pe orcine ar încerca să se scalde în apropierea adâncurilor unde locuia. Despre cerb, se spunea că este întruchiparea sufletului unui episcop, de o cruzime rară care ar fi trăit pe vremea lui Matei Corvin și care lega pe braconieri în spinarea cerbilor, pentru a fi sfâșiați de crăcile arborilor din zăvoalele întunecate și încălcite, ale Dunărei. Se mai spunea că nu trebuie să tragi în cerbul acesta, deoarece aduce nenorocire aceluia sau familiei aceluia care trage în el.

Eroul și țiganul, adică vânătorul și pescarul, aveau amândoi aceleași idealuri. Primul iubea pe Sáríka și dorea să vâneze cerbul misterios, cel'alt era din copilărie supus ca un câine credincios stăpânelor sale frumoasa Sáríka și în calitate de pescar, căuta mijlocul să pescuiască somnul de care vorbea legenda.

Sáríka iubea la rândul ei pe vânător, protejând din răspuțeri țiganul, care era urmărit de autorități.

Din pricina gingășiei ei, un magnat ungar din vecinătate îi cere mâna și după multe răzvrătiri, ea este obligată să cedeze stăruințelor familiei. Înainte de logodnă însă, Sáríka vine la vânător căruia îi destăinuiește toată criza sufletească prin care trece. Pe nesimțite, legănați de freamătul codrului se contopesc în suprema sărutare.

Țiganul reușește să prindă somnul cel mare cu o harpună, în momentul când acesta mânca resturile unui cerb, care gonit și rănit de moarte de cellalt cerb mistic, se încurcase în rădăcinile ce eșau din Dunăre. Vânătorul a obținut pentru țigan câștigul din vânzarea peștelui, sumă cu care țiganul și-a cumpărat pe sub mână o armă. În timpul acesta vânătorul pândea cerbul nevăzut, parvine să tragă în el, în aceiași clipă vede din observatorul său, arzând conacul moșiei logodnicului Sáríkai. A doua oară, când reușește să doboare, cerbul mistic moare și iubita lui, Sáríka, lovită de glonte țiganului, care pândea pe magnatul ce îndrăsnise să ceară în căsătorie pe protectoarea lui.

Astfel că legenda, mitul și superstiția, au avut ocaziunea să prindă rădăcini și mai puternice în sufletele acelor susceptibili de a le primi.

În colecția de trofee ale vânătorului rămas necăsătorit se vede la locul de onoare, o pereche de coarne uriașe și fotografia unei fete...

Autorul dotat cu o perfectă cunoștință a chestiunilor vânătoarești, stie să analizeze cu abilitate și stările sufletesti ale personajilor din roman, după cum poate să descrie și frumusețile naturii, pe care le prinde, și le simte, așa cum numai un vânător și entuziast al naturii le poate simți.

Recomandăm celor ce doresc să trăiască clipe frumoase, să citească acest roman scris în limba germană și editat cu multă îngrijire.

G. Lehrer

ORNITHOLOGICE

D-l Nic. Panas din Brăila a vânat un Stârc cu inel pe care era scris: M. Ornith. Központ Budapest 53539. Stârcul a fost vânat pe valea Călmățuiului, la 42 klm. Sud de Brăila, în punctul numit Rubla, în ziua de 28 August 1931.

Ministerul Agriculturii și Domeniilor, Serviciul Vânătoarei

PUBLICAȚIUNE

Prin Deciziunea Ministerială 164157/1931, se ridică prohibițiunea împușcării epurilor pe terenurile comunelor: Ghercești, Bârșani, Coșovenii-de-sus, Motoci, Urechești, Nichitoaia, Simnicul de jos, Malu mare și Calopăr din județul Dolj, urmând ca vânătoarea să înceapă în epoca prevăzută de lege.

Prin Deciziunea Ministerială 74421/1931, se oprește vânătoarea de epuri, capre, mistreți și fazani, pe timp de doi ani, pe terenurile comunelor: Prăjești, Danceni, Ignești, Minead, Susani și Nădălbăști din județul Arad.

*) Volumul se poate comanda la: F. C. Mayer Verlag, München 2 C. Broșat costă 3.50 R. M., legat 4.50 R. M. = 140 și 180 Lei.

Prin Deciziunea Ministerială 29048/931, se oprește pe timp de doi ani, împușcarea caprelor negre, în județul Arges.

Prin Deciziunea Ministerială 172535/1931, se oprește împușcarea ori cărui fel de vânat nobil, pe termen de un an pe terenurile comunelor: Radna, Păuliș și Miniș din județul Arad.

Prin Deciziunea Ministerială 151485/1931, se oprește vânătoreea epurilor în cuprinsul comunei Măeruş, județul Braşov pe anii 1931—1932, până la 1 Octombrie 1933.

Prin Deciziunea Ministerială 115863/1931, s'a hotărât ca vânătoreea epurilor în tot cuprinsul județului Prahova să înceapă în anul acesta la 1 Noembrie și să se sfârșească la 1 Ianuarie 1932.

Prin Deciziunea Ministerială 146785/1931 se oprește împușcarea oricărui fel de vânat pe timp de doi ani pe teritoriile comunelor: Lunca-Cernei-Superioară, Lunca-Cernei-Inferioară și Meria din județul Hunedoara.

Primăria comunei Cermei, jud. Bihor

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE

Se aduce la cunoștința publică că dreptul de vânătoreea de pe teritoriul pădurilor comunale situate în comuna Măraș, Groșeni, Dămbrăvița de Codru, Jud. Bihor, în estindere de 1800 jugh. cadastrale se va vinde prin licitație publică orală cu observarea dispozițiilor Legei Contabilității Publice și Art. 13 din Legea pentru protecția vânatului în ziua de 24 Octombrie 1931 orele 10 a. m. în sala primăriei, pe timp de 6 ani adică dela 1 Ianuarie 1932 până la 31 Decembrie 1938 cu prețul de strigare de 2000 Lei.

Garanția este de 10%.

Condițiunile se pot vedea la primăria Cermei.

În caz de nereușire licitația a doua se va ține în ziua de 9 Noembrie 1931 orele 10 a. m. în localul amintit.

Cermei, 21 Septembrie 1931.

No. 950/1931.

Primăria comunei Dragșina, jud. Timiș

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE

Se aduce la cunoștința generală, că terenul de vânat al comunei Dragșina în întindere de 3780 jug. cad. se va arenda pe durata de 6 ani, începând dela 1 Octombrie 1931 până la 1 Octombrie 1937, în ziua de 11 Noembrie 1931 ora 10 a. m. în conformitate cu art. 72—85 din legea contabilității publice.

Mai departe se va arenda derepului de vânat depe terenul expropiat circa 1633 jug. pe timpul de mai sus.

Licitația se va ține în localul primăriei.

Concurenții vor depune o garanție de 10% din prețul de strigare în numerar.

Condițiunile de licitație se pot vedea zilnic în biroul primăriei, între orele oficioase.

Dragșina 22 Septembrie 1931.

No. 80/931.

Notariatul curcual Arinis, jud. Sălaj

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE

Se aduce la cunoștința generală că dreptul de vânat al comunelor Ariniș și Asuagiul de jos se va da în arenda prin licitație publică celui ce va oferi mai mult.

Licitația se va ține pentru comuna Ariniș în ziua de 28 Noembrie 1931 ora 9 dimineața, iar pentru comuna Ausagiul de jos în ziua de 26 Octombrie 1931 ora 9 dimineața la primăria comunelor respective.

În caz când licitația primă ar fi fără rezultat, a doua licitație se va ține în acelaș loc, pentru comuna Ariniș în ziua de 12 Decembrie 1931 ora 9 dimineața iar pentru comuna Ausagiul de jos în ziua de 7 Noembrie 1931, ora 9 dimineața.

Prețul de strigare pentru comuna Arinis 240 lei iar pentru comuna Ausagiul de jos 200 lei.

Teritoriul se arendează pe timp de 6 ani.

Licitanții vor prezenta la licitație, autorizația Inspectoratului de vânătoreea.

Condițiunile mai detaliate se pot vedea la primăria comunelor respective în orice zi de lucru în orele oficioase.

Ariniș la 19 Septembrie 1931.

No. 629/1931.

Primăria comunei Cadăr, Jud. Timiș.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința celor interesați că în ziua de 2 Noembrie 1931, ora 10, se va ține în localul primăriei Cadăr licitație publică, pentru arendarea dreptului de vânat asupra teritorului de 1824 jug. primit prin Reforma Agrară, conform hotărârii consiliului comunal Nr. 9/1931 și a condițiunilor de licitație apro-

bate de către Prefectura Județului cu Nr. 20517 din 25 August 1931, cu prețul de strigare de Lei: 2000 anual.

Licitația se va ține în conformitate cu art. 88-lea inclusiv din legea contabilității publice, Regulamentul O. C. L. și normelor publicate în Monitorul Oficial Nr. 127 din 4 Iunie 1931.

Toate persoanele cari vor lua parte la licitație vor depune garanția de 10% din prețul de strigare și se vor conforma condițiunilor de licitație prevăzute și aprobate, cari pot fi văzute în localul primăriei în fiecare zi între orele oficioase.

Primăria comunei Beregsăul mic, jud. Timiș

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința generală, că dreptul de vânat pe terenul expropiat prin reforma agrară și situat în hotarul comunei Beregsăul mic, se va arenda prin licitație publică în ziua de 23 Noembrie 1931 ora 10, în localul primăriei. Condițiunile de licitație se pot vedea la primăria comunală.

Terenul ce se arendează este de cca 600 jug, cad. și se vinde pe timp de 2 ani.

Beregsăul mic, 23 Septembrie 1931.

No. 829/1931.

Primăria comunei Racovița, jud. Timiș

PUBLICAȚIUNE

Primăria comunei Racovița, plasa Buziaș, județul Timiș-Torontal în ziua de 17 Octombrie 1931 ora 10 ține licitație pentru arendarea dreptului de vânat și anume:

Porțiunea I «zis Iberland» cca 400 jughere prețul de strigare 1000 lei.

Porțiunea II «zis Peste Timiș» cca 370 jughere prețul de strigare 1500 lei.

Dacă în ziua licitației nu se vor prezenta concurenți în număr suficient licitația se va ține în ziua de 24 Octombrie 1931 ora 10.

Condițiunile speciale sunt puse la vederea publică la primărie.

No. 858/1931.

Primăria comunei Duboz, Jud. Timiș

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința celor interesați că în ziua de 2 Noembrie 1931, orele 11, se va ține în localul primăriei Duboz licitație publică orală, pentru arendarea dreptului de vânat asupra teritorului de 850 jug. primit prin R Agrară conform hotărârii consiliului comunal Nr. 29 din 9 Aprilie 1931, și a condițiunilor de licitație aprobate de către Prefectura Jud. cu Nr. 20518/1931, cu prețul de strigare Lei: 1000 anual.

Licitația se va ține în conformitate cu art. 88-110 inclusiv din L. C. P., Regulamentul O. C. L. și a normelor publicate în Monitorul Oficial Nr. 127 din 4 Iunie 1931.

Toate persoanele cari vor lua parte la licitație vor depune garanția de 10% și se vor conforma condițiunilor de licitație, cari pot fi văzute în fiecare zi între orele oficioase în localul primăriei.

Primăria comunei Craiderelț. — Județul Satu-Mare.

PUBLICAȚIUNE

Se vestește că, dreptul de vânat a comunei Craiderelț, se va da în arenda pe termen de 10 ani, dela 15 Noembrie 1931 până la 15 Noembrie 1941. Licitația se va ține în localul primăriei comunei Craiderelț în ziua de 27 Octombrie 1931 ora 10 a. m.

Prețul de strigare este Lei 3.803 anu 1.

Licitația și arenda se va face în conformitate cu dispozițiunile legii pentru protecția vânatului. Condițiunile de licitație se pot vedea la primăria comunei Craiderelț în orele oficioase.

Societatea De Vânătoreea „Ceringanul”

Com. Strehaia, Jud. Mehedinți.

Subsemnații membrii ai societății de vânătoreea «Ceringanul» cu sediul în Comuna Strehaia — Mehedinți.

Convocați fiind în sesiune extraordinară pe adresa Nr. 7/930 sub președenția D-lui Doctor Anișescu președinte în localul școalei de băieți Nr. 1 și luând în deliberare ordinele primite dela Direcțiunea Vânătorii din Ministerul Domeniilor precum și nemărate adrese ale D-lui Inspector al vânătoreei și Prefectura Județului Mehedinți precum și ordinea de zi, adunarea hotărăște:

1. Se exclud din Societate toți membrii cari până la data de azi nu au prezentat permisele de vânătoreea și nici recipisele Administrației Financiare de depunerea taxelor, D-I Casier și Contabil vor proceda imediat la ștergerea lor din registrele societății.

2. Rămân în societate membrii mai jos notați care au permise sau a depus valoarea permiselor, după cum urmează:

Doctor Anișescu N. Vitcu, Gh. Hoară, N. Saidac, Pavel, Mitroi, St. Sulugiu, N. Udrescu, Mircea Popescu, I. Vâlceanu, C. Gașpar, T. Lupescu, C. Drăgătoi, Filip Panduru, Al. St. Dumitru, Ionel Frasie, D. Turdu, B. Lăzărescu, Gr. Olaru.

TABLOU

de membrii Societății de vânat din Arad Jud. Satu Mare.

Bota Coloman, Bolchiș Ioan, Bujor Vasile, Cănpian Octavian, Csaoba Andrei, Dr. Chișiu Nicolae, Hegedus Iosif, Dr. Mets Juliu, Dr. Nicu Flovin, Mezey Adalbert, Pop Grigore, Dr. Predescu Gheorghe, Pasztor Ioan, Pittner Matei, Dr. Radetzly Carol, Teschler Gheorghe, Zóld Ioan.

TABLOU

de numele membrilor societății «Vulpea»,
din Găvănești jud. Buzău.

Dionisie P. Olteanu, Ene E. Băneșcu, Radu N. C. Iordache, Petre Alexe, Nicolae N. C. Iordache, Dumitru Gh. Ionescu, Nicolae V. Alexe, Vasile St. C. Iordache, Neagu C. Parie, I. M. Florea, Neagu N. Zăbavă, Tudor N. Zăbavă, Radu Constantin, Nicolae I. Mișu, Marni R. Neagu, Zănea C. Alexe, Alecu D. Cosma, Radu G. Marin, Ene Al. Iordache, Gheorghe N. C. I-che, Ion P. Alexe, Radu G. Luca, Zaharia S. Ungureanu, Panait I. Marin, Petre D. Vasile, Nicolae R. Dumitrescu, Radu Vasile, Gheorghe I. V. Dobre.

TABLOU

de membrii Societății «Valea Iza» din Dragomirești, Maramureș.

Artemiu Anderco, Ludovic Markali, Adolf Jobb, Alexandru Dobai, Desideriu Florea, Iosif Zaharias, Vasile Zekani, Carol Szakacs, Petru Iuga, Inan Botiș, Zahader Petreș, Dumitru Bercea, Ștefan Vlad, Inon Vlad, Inon Chiudriș, Gheorghe Dunca, Inon Dunca, Grigorie Creți, Inon Ungureanu, Inon Suci, Inon I. Vlad, Gheorghe Boroița, Vasile Drimenți, Grigorie Orza, Lupu Morar, Inon Tomoiaga, Vasile Cochina, Gavril Tomoiaga.

TABLOUL

membrilor a «Societății din Sannicolaul-mare Jud. Timiș

Dr. Ardelean Antal, Fullajtar Ștefan sen., Fullajtar Ștefan jun., Bayer Ioan, Bayer Iosif, Horvath Alois sen., Horvath Alois jun., Iung Ioan, Keszler Adalbert, Kovács Emeric, Leitz Ioan, Popper Ladislau, Prohaska Ludovic, Prohaska Victor, Riesz Toma, Rusz Adam, Schreyer Zoltan, Dr. Stojits Vladimir, Wagner Ludovic.

TABLOU

de membrii societății vânătorilor «Oradeana»
din Oarda de jos Jud. Alba.

Nicolae Breaz președinte, George Bitea notar, Nicolae Muntean casier, membrii: Ion Muntean, Zevedei Țăran, Căp. Niculae Cibu, George Țăran, Simion Stanciu, Nicolae Dregheciu, Ion Iancu, Filip Glück, Pavel Paștiu, Avram Iosa lui Andrei, Albert Wollmann, George Dragomir, Ion Totoian, Petru Iosa, Avram Iosa lui Mihailă, Lucian Popa, Dr. Marius Ciurgudean și Dr. Juliu Frölich.

Consiliul Cercului de vânătoare din Buzuș, Jud. Neamț pe 1931.

Adrian C. Nano, președinte de onoare, Th. Al. Radu, președ. activ și casier, D. N. Țipă, v.-președinte, Mh. Panciu, maestru de vânătoare, Gr. Gr. Merticanu, Gh. Gh. Poenariu, D. Crețu, membri de comitet, I. V. Fusariu, V. Grossu, N. Gh. Poenaru, cenzori, Oto Reichard secretar.

Membrii cari compun Soc. de vânătoare «Mona Codru» din Arad, afiliată Uniunii.

Baron Ludovic Andrenyi, Baron Carol Neuman, Baroneasa Edith Neuman, Baron Sighismund Bohus, Petru Daniel, Aldar Simay, Nicolae Tackecsy, Dr. Ludovic Oloszt, Gheorghe Bayer, Alexandru Banhidy.

TABLOU

de membrii Reuniunii vânătorilor Miercurea jud. Sibiu.

Baciu Niculae, Dr. Capesiu Victor, Galatz Gustav, Glatz Johann, Hamlescher Anton, Hamlescher Michael, Iridon Dumitru, Konnerth Gustav, Marcon Bela, Mărginean Alex, Minth Michael, Minth Thomas, Nössner Hans, Nuss Samuel, Rieger Martin, Schuller Thomas, Sommer Simon, Sufana Ioan, Szegedi Richard, Thiess Michail, Dr. Martin Thullner, Wallner Samuel, Kuffend Andrei, Theil Simon, Rieger Martin, Bottesch Andreas, Buertmes Michail, Glatz Julius, Dietrich Simon.

TABLOU

de membrii Soc. de vânat «Vulturul» din comuna Igrăș,
județul Timiș-Torontal.

Matei Dimitrie, Preș. Cionca Dimitrie, Dăian Vasile, Chepeșan Ioan, Mir da Ghenadie, Matei Melentie, Multz Petru, Băcșan Constantin, Bistriana Mihai, Crișan Petru, Mița Mihai, Minda Ioan, Caba Sofra, Ungureanu Lazăr, Uli Antoniu, Dr. Buch Gavril, Spinger Adalbert, Boor Uros, Veres Ernő, Balnit Ștefan, Olari Eugen, Olari Alexa, Crista Solomon, Vutca Mihai, Ionescu Iulian.

TABLOU

de membrii societăți vânătorilor din Cincul jud. Făgăraș.

Binder Frederic, Preș. Gossler Francis, Höchsmann Ioan, Grell Victor, Balint Ioan, Prescurea Ioan, Nemeș Ioan, Tulbure Ioan, Șerban de Voila, Andree Dănilă, Albrich Ioan, Albrich Wilhelm, Berșoi Avram, Brânză Dumitru, Bathes Carol, Fleissig Alexandru, Guip Andrei, Knall Ioan, Kaufmann Ioan, Knauer Iuliu, Dr. Kontsveller Carol, Dr. Maurer Frideric, Dr. Neumann Andrei, Neus-täter Gustav, Pelger Mihail, Ongyerth Ioan, Roth Wilhelm, Rothschild Hermann, Schneider Ioan, Schul Arthur, Tatar Ioan, Thierfeld Maur, Thierfeld Nandor, Teutsch Gustav, Andree Dănilă jun., Gabor Gheorghe, Balthes Victor, Essigmann Ioan, Ghiurghiu Ioan, Glanz Gustav, Frank Ioan, Băcilă Toma, Rottmann, Wilhelm, Drotleff Wilhelm, Schneider Arnold, Klör Henric, Ziegler Ioan, Weidner Richard.

TABLOU

de membri Societăți de Vânătoare din Danes Jud. Țârnavă-mare.

Nicoară Ioan, Preș. Constantin Pompiliu, Băbeș Ioan, Gămbușian Eronicu, Lingner Andrei, Schuster Rudolf, Binder Pavel, Fabrițius Mihail, Zimmermann Ioan, Andrei Schotsch, Banciu Victor, Suci Zachei, Moldovan Nicolae, Topriceanu Vanghelie, Ștaier Vasile, Simbășan Mihail, Morariu Tcofil, Harbădă Nicolae.

TABLOU

de membrii societății de vânătoare «Vidra», Reni jud. Ismail.

Greceanu Dumitru, Preș. Papadopol Constantin, Necșulescu Dan, Costicov Evdochiu, Dragomir Niculae, Grecov Anton, Gaidarpi Ilie, Curdoglo C-tin, Ilcenco Prócopie, Zarițchi Dumitru, Conor Vasile, Bălan Vasile, Giurgia St. Ioan, Caragheorghe Al. Caragheorghe Ilie, Hagioglo Ioan, Grigorită Gheorghe, Pambuc Const., Celreanov Osias, Rudenco Nicolae, Ștefan I. Nicolae, Studenicov Constantin, Roșulșchi Pavel, Bucă Emil, Iandala Theodor, Sereboreanov Ioan, Sobolenco Sava, Mihailenco Iacob, Diacenco Ioan, Maior Mateescu Petre, Dulapciu Constantin, Marcu Ioan, Peiciu Nicolae, Chirchilau Mihail, Hioară Constantin, Tănase Ghizelu, Ioan Aliciu, Stoicev Evsevie, Fotea Dumitru, Ionescu I. Melinovici Isac.

TABLOU

al membrilor din Societatea de vânătoare «Vulpeni» Toager
jud. Timiș-Torontal.

Andrei Petrulescu, Preș. Andrei Carugea, Teodor Petculescu, Adalbert Vecsei, Nicolae Covaciu, Achim Oprea, Ioan Werth, Iosif Schummer, Axente Boian, Gheorghe Gulea, Ioan Hess, Ladislau Vécsei, Antoniu Heinrich, Filip Radivoi, Gheorghe Oprea, Ioan Cercel, Costa Stoiți, Iosif Putz, Ioan Unguraș, Trifu Sărbu, Nicolae Oprea, Vichente Popescu, Ioan Denesi.

TABLOU

al membrilor «Cercului de Vânătoare» «Cerbul Carpaților» din Vijnia jud. Storoginet.

Brăileanu Ioan, Reus Eugen, Tăutu Constantin, Ilescu Traian, Șreiner Iacob, Oneschiv Iaroslav, Morovec Ioan, Slama Otto, Chirnic Juri, Adamovici Carol, Dines Gheorghe, Dines Ioan, Hrehorec Ioan, Hrehorec Vasile, Meczynski Tadeus, Chines Francisc, Pihuleac Vladimir.

TABLOU

de membri Consiliului din Soc. Cerbul din Câmpina.

Paul Speer Preș., D. Popoveanu, C. Măcesaru, V. Nicolescu, Valentin Sofian, Ing. H. Hotti, I. Slapciu, I. Manole scu, G. Nițescu, Stavin Scarlat, V. Tabacu, D. Boboleanu.

TABLOU

despre membrii societății de vânătoare «Socodorana»
din Socodor jud. Arad.

Iosif Berariu, Petru Barna, Ion Suci, Nicolae Micoroi, Ioan Martin, Traian Martin, Ioan Crista, Gheorghe Unc, Flore Crișan, Dimitrie Crista, Ioan Nădăban, Ioan Chirilă.

T A B L O U

al membrilor Societății de vânătoare «Diana» din Brașov.

Micu Alexandru, Dragoș Navrea, Zamfirescu Gheorghe, Ludovic Papp, Carol Heilinger, Bartos Béla, Crendi Wilhelm, Heilinger Friderika, Coloman Csiky, Ludovic Kelemen, Szöcs Gheorghe, Zongor Ioan, Kagyi Arpad, Bartoc Ioan, Veress Iosif, Nanassy Elemér, Jancso Moise, Dombi Petru.

T A B L O U

al membrilor societății de vânătoare «Vulturul» din Zăguzeni.
Jud. Severin.

Ioan Diacovici, Pavel Maroicovici, Visantie Babeu, Jmäs Vasile, Victor Vasile, Nicolae Nistor, Martin Bejenariu, Simeon Jurma, Dușan Nicolici, Ion Cimponeriu, Teodor Butuzan, Gheorghe Birescu, Gheorghe Erdos, Dimitrie Jura, Petru Jura, Ion Filip, Romul Filip.

T A B L O U

de membrii clubului de vânătoare «Vulturul» din comuna Vraniuț
Jud. Caraș.

Dr. Emanuil Ciulei Preș. de onoare, Dumitru Cioloca Preș., Iosif Cioloca, Ion Iovu, Gheorghe Braia, Iosif Bumbu, Mita Lungu, Pavel Iovu, Iosif Roșu, Ion Balmez, Iosif Mioc, Iosif Drăgănicea, Ion Daș

T A B L O U

al membrilor din societatea de vânătoare din Comloșul-mic
jud. Timiș.

Hector Petru, Antonie Halm, Hönig Petru, Römer Nicolae, Fziller Matei, Schmidt Franisc, Reiter Michail, Framihoffer Ioan, Schneider Ioan, Bauer Petru, Bauer Ioan, Römer Ioan, Framihoffer Michail, Framihoffer Petru, Framihoffer Ioan, Framihoffer Emil, Wincler Nicolae, Helctor Ludovic, Ortner Petru.

T A B L O U

de membrii Soc. de vânat «Vidra» din Vlădeni — Ialomița.

Ioan Mirea, președinte, Gh. Curteanu, Ion D. Ștefan, Iancu A. Mitu, Costache Stoica, Gh. N. Ghiță, Dumitru St. Tudor, Gh. Georgescu, Sfică Mărgărit, Vasile Rădulescu, Cristea Căldăraru, Dima O. Florea, Stoica D. Ionescu, Nicolae Tudor.

T A B L O U

despre membri de vânătoare Soc. «Corbul» jud. Mureș.

Lădăriu Gheorghe, Cibi Francise, Savu Catrinou, Cibi Gh., Spocru Nicolae, Rety Vencel, Baraboș Geza, Octovan Nicolae, Hălălău Nicolae, Straf Carol, Soabo Alexandru, Bogye Iosif, Curcă Gavril, Mezei Andreiu, Rugină Toader.

I N F O R M A Ț I U N I

D-l Maior Rosetti-Bălănescu și D-l Căpitan Iacobi din Bolgrad, vor scoate pe curând un „Almanh al Vânătorului“, care conține un rezumat al tuturor cunoștințelor pe care trebuie să le aibă un vânător corect. Ni se anunță că volumul va fi agrementat cu ilustrațiuni și imprimat pe hârtie velină. Costul unui exemplar va fi 60 de lei. Tirajul fiind limitat, vânătorii care doresc să obțină Almanahul vor scrie de pe acum o carte postală reținând numărul de exemplare voit, D-lui Maior Rosetti-Bălănescu inspector de vânătoare al jud. Ismail Bolgrad primind volumul contra ramburs, la apariție.

In ultimul moment ni se comunică: La 16 Sept. cor. în comuna Gorani Jud. Prahova s'a vânat o prepeliță care purta inelul C. O. N. I. 2705 Caccia-Roma. Inelul s'a trimis centralei ornitologice respective

La 31 August cor. s'a prins la Brașov o ghionoaie de mărime mijlocie care purta la piciorul stâng un inel fără nici un semn sau inscripție. Aceste date ne-au fost remise de D-l inspector de vânătoare al Jud. Prahova.

În revista cinegetică „Wild u. Hund“ No. 35 și 36/931 publică D-l Dr. Philipovici, Inspector regional de vânătoare din Cernăuți, un articol foarte interesant, despre „Refacerea vânătoarească în Bucovina“.

Tot în «W. u. H.», No. 36 p. 672 povestește maiorul în rez. D. Vogt dela fazaneria din Meinengen (Germania) că un cotoi mare, proprietatea sa, avea obiceiul să prindă șoareci de câmp, soboli, șobolani, odată chiar o veveriță. Intr'o zi cotoiul se sorea pe scara casei împreună cu câinele de vânătoare. Deodată cotoiul se pregătește și cu o săritură elegantă de tigru sare în iarbă, unde se mișca ceva. Acolo se încinge o luptă interesantă între cotoi și o nevăstuică care se încumetase până acolo. Cu o lovitură de labă cotoiul rostogolește nevăstuica, îi sare în ceafă o omoară, aducându-o stăpânului, spre a primi recompensa, pe care o obține

în asemenea ocazii. Câinele de vânătoare asista impasibil la această scenă.

În No. 37/931 al aceleiaș reviste D-l Col. A. R. Spiess, începe publicarea articolului «55 de ani de vânătoare» care a apărut și în «Rev. Vânătorilor».

No. 38/931 din W. u. H. publică un articol al colaboratorului nostru D-l Maior Schneider-Snyder-Roland, dezvoltând întrebarea dacă este sau nu necesară, dubla detantă la armele de vânătoare. D-sa dezvoltă această chestiune în mod magistral, pentru a conchide — fără a-și impune părerea — că dubla detantă este un non-sens.

În acelaș număr găsim fotografia unui craniu de cerb și explicarea D-lui Prof. Ch. Drathmann (Pictor), care arată că a găsit o gaură veche, de 3 cm. diametru, în craniu la acest cerb vânat de D-sa în 1928, prezentând și o plesnătură a cornului stâng. Cu toate acestea cerbul părea a fi perfect sănătos.

Cei care își fac datoria

Jandarmul Plutonier N. Bădiță, șeful postului Tarcău, le-giunea Jand. Neamț, împreună ca paznicii de vânătoare D. Ilișescu și G. Moșoiu din serviciul D-lor C. Moșinski și Hubert proprietarii dreptului de vânătoare din Tarcău, cu corpurile delictate găsite la braconieri care au fost predați justiției.

MICA PUBLICITATE

Să nu uitați aprovizionarea cu uleiul de arme «BALISTOL» și «ANTINITROL» pe care-l puteți găsi la Uniune. Sezonul de vânătoare se apropie. Vânătorul care nu-și îngrijește arma, riscă s'o piardă. Cel mai bun ulei care se întrebuințează în toată lumea este Balistolul și Antinitrolul. Se trimite și în provincie. Comenzile se execută imediat pentru membrii Uniunii.

DE VÂNZARE cu preț convenabil 4 buc. Braci germani de 10 luni, 1 Setter de 3 ani, 1 brac german de 4 1/2 ani. Informațiuni detaliate cu mărci de răspuns la: Crescătorii și Școala de Dresaj pentru câini de vânătoare, Homorod I., Județul Târnava Mare.

De vânzare câine un an «Griffon Korthals» pur sânge cu Pedegree, descendent din Campion Zopp de Vaudemange. Dresaj de cameră și câmp, admirabil; chetă în galop; nas fin; aret ferm; bun apporteur și din apă; prețul 15000.— A se adresa Tom Herbert, Str. Porumbaru 57. București, II.

De vânzare 2 Setteri englezi masculini de 3 ani, dresați foarte bine la apă și la câmp. Fotografii la cerere, prețul 5.500 bucata. Carol Gspanu profesor Turda str. Prințul Carol 16.

Dialog între vânători:

- A. - „N-am vânat nimic“ !
- B. - „Ba eu am vânat! De ce nu faci ca mine? Eu de când trag cu cartușele Fabricii Române, am succes la vânătoare!“

Fabrica Română de Cartușe de Vânătoare, S. A.

BUCUREȘTI, SOS. ȘTEFAN CEL MARE No. 45

Prospecte și preț curent la cerere.

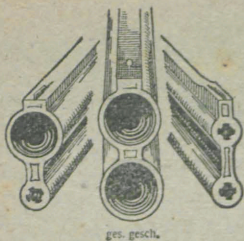
Reuniunea Română a Prăsititorilor de Câini

Sediul : CLUJ — CALEA VICTORIEI No. 27, Etaj II

Aduce la cunoștința celor interesați că le stă la dispoziție în orice chestiune Chinologică și Chino-technică. Mijlocește **GRATUIT** cumpărări de câini, dar numai de rasă cu pedigree. Ține registrele matricole oficiale pe toată țara, pentru toate rasele de câini, pedigreeurile emise de noi fiind recunoscute ca sigure oficiale în străinătate.

UNIUNEA CHINOLOGICA CEHOSLOVACA (C. K. U.)

Președinte, Cpt. retr. FELIX WERLIK, BRNO, KESSELSCHMIEDGASSE 10 având contract de reciprocitate cu R. R. P. C. stă la dispoziția membrilor reuniunii în orice chestiune chinologică. A se adresa prin R. R. P. C. Contractul se poate vedea în No. 10 și 11, 1930 al Revistei Vânătorilor. La orice corespondență adresați mărci de răspuns.

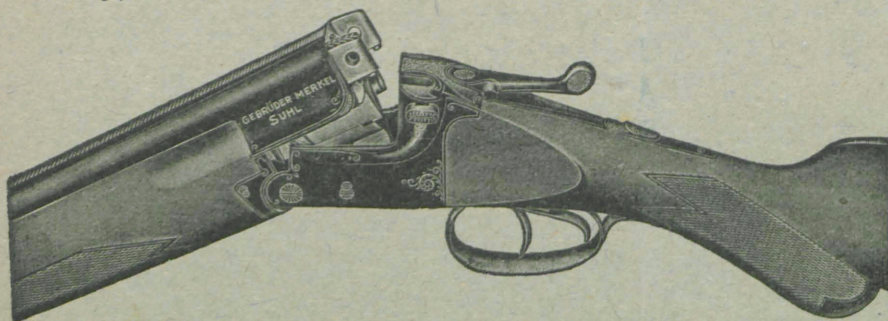

CAMPIONATUL LUMEI PE 1931

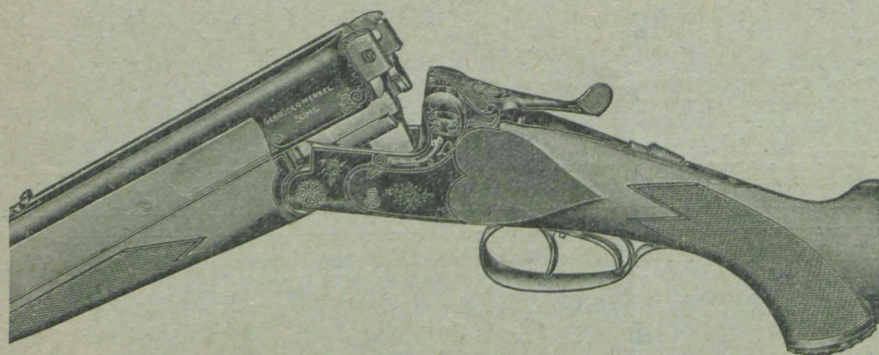
la Monte Carlo, a fost câștigat de un American cu o armă Sist. Bock din **Fabrica Gebrüder Merkel.**

Recordul Germaniei cu 100 de puncte la 100 de porumbei a fost repurtat cu o armă dela Gebrüder Merkel, sistem Bock.

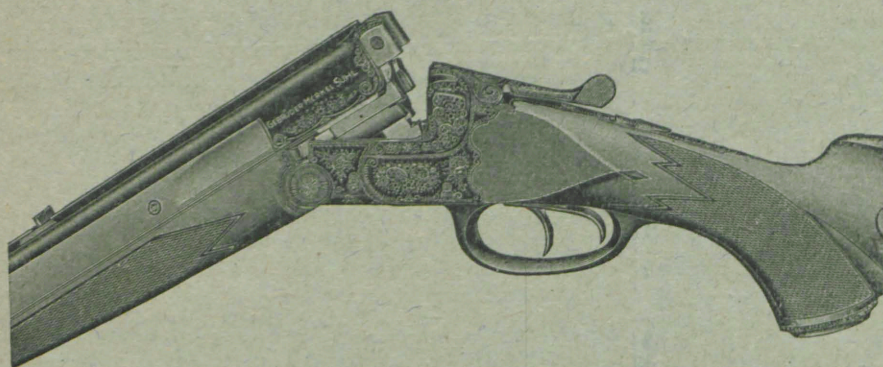
Cele mai bune arme pentru tirul sportiv și de vânătoare, sunt armele **Gebrüder Merkel** cu țevi suprapuse, care se fabrică și se livrează, exact după dorințele clienților, cu garanția unui tir excepțional și o funcționare fără cusur.

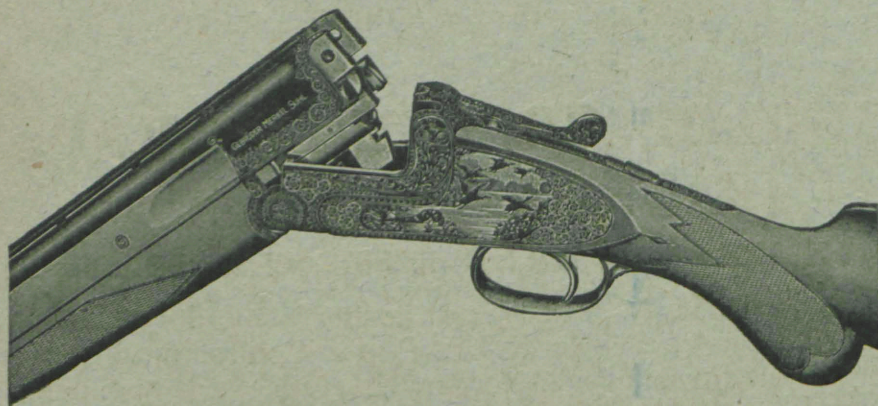
Mod. 400 E

Mod. 210

Mod. 321 E

Mod. 302

Observați clișeele alăturate de arme Sist. Bock, dela cele mai simple până la cele mai fine modele de lux.

Livrăm :

1. Arme cu țevi suprapuse cu ejector automat dela 320 RM.
2. Arme mixte cu 2 țevi suprapuse dela 300 RM.
3. Arme cu glonț (expres) cu 2 țevi suprapuse dela 535 RM.

Toate aceste prețuri loco fabrica Suhl, fără transport și vamă.

Afară de aceasta, construim arme cu 2 țevi lisse cu sau fără ejector, **Expresuri** cu sau fără ejector, **Drillinguri** în toate modelele, **Carabine** cu țevă basculantă pentru cele mai puternice încărcături, **Carabine** cu repetiție.

**Suhler Waffenwerk
Gebrüder Merkel, Suhl-
Germania.**

REVISTA VÂNĂTORILOR

ORGAN OFICIAL AL UNIUNEI GENERALE A VÂNĂTORILOR DIN ROMANIA

TELEFON 313/47

Redactată de cei mai de seamă tehnicieni și specialiști în materie de vânatoare din țară, publică: articole cu subiecte pur vânătorești din interes general, privind protecția și înmulțirea vânatului, educația vânătorească, tehnica armelor, chestiunile juridice privitoare la legea vânatului, dispozițiunile luate de organele administrative ale vânătoarei, lista contraveniențelor la legea de vânatoare, dări de seamă a societăților de vânatoare afiliate, precum și orice gen de literatură cu subiecte de vânatoare.

ABONAMENTUL ANUAL: 300 LEI
PENTRU SOCIETĂȚILE AFILIATE 400 LEI
COSTUL STEMEI LEI 200

ANUNȚURI COMERCIALE
1 PAGINĂ 500 LEI LUNAR

$\frac{1}{2}$ „ 250 „ „

$\frac{1}{4}$ „ 125 „ „

MICA PUBLICITATE 1 Leu cuvântul

ABONAMENTUL LA
„REVISTA VÂNĂTORILOR“
ESTE OBLIGATORIU PENTRU TOȚI
MEMBRII UNIUNEI (Art. 6 din Statute)

„REVISTA VÂNĂTORILOR“
este unicul mijloc de comunicare al
tuturor vânătorilor din toată țara, care
au să-și spună ceva. De aceea, dacă
aveți ceva de cumpărat, de vândut, de
schimbat, sau de pus vreo întrebare
tehnică vânătorească, adresați-vă
„REVISTEI VÂNĂTORILOR“.
Numai aci puteți fi siguri că veți
găsi pe aceia cărora vă adresați.

LA ORICE CORESPONDENȚĂ ATA-
ȘAȚI MĂRCILE PENTRU RĂSPUNS.

Administrația revistei expediind regulat fiecare număr tuturor abonaților, orice vină de neprimire cade exclusiv în seama poștei, căreia trebuie adresate în scris toate reclamațiile.

La 1 Ianuarie, ale fiecărui an, revista se trimite contra ramburs.

UNIREA FACE PUTEREA
STRÂNGEȚI-VĂ ÎN JURUL „UNIUNEI”

